

**UNIVERSITETI I ELBASANIT “ALEKSANDËR XHUVANI”
FAKULTETI I BIZNESIT DHE I DREJTËSISË
QENDRA KËRKIMORE SHKENCORE PËR KËRKIME DHE
ZHVILLIME NË DREJTËSI DHE EKONOMI**

**INDEKSI I
INFRASTRUKTURËS PUBLIKE
DHE CILËSISË SË JETËS PËR
BASHKITË E RAJONIT TË
ELBASANIT**

Dr. Aida Saraçi
Dr. Diamanta Vito
Prof. As. Dr Megi Marku
Dr. Ermira Tafani
Dr. Anxhelina Zhidro
Dr. Megi Fetah

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**UNIVERSITETI I ELBASANIT “ALEKSANDËR XHUVANI”
FAKULTETI I BIZNESIT DHE I DREJTËSISË
QENDRA KËRKIMORE SHKENCORE PËR KËRKIME DHE ZHVILLIME NË
DREJTËSI DHE EKONOMI**

**INDEKSI I INFRASTRUKTURËS PUBLIKE
DHE CILËSISË SË JETËS**

RAJONI I ELBASANIT

QENDRA KËRKIMORE SHKENCORE PËR KËRKIME DHE ZHVILLIME
NË DREJTËSI DHE EKONOMI

FAKULTETI I BIZNESIT DHE I DREJTËSISË • UNIEL

**INDEKSI I INFRASTRUKTURËS PUBLIKE
DHE CILËSISË SË JETËS
PËR BASHKITË E RAJONIT TË ELBASANIT**

INDEKSI I CILËSISË SË JETËS

PËRMBAJTJA

1. HYRJE	9
INTRODUCTION	10
2. KORNIZA TEORIKE DHE LITERATURA PËRKATËSE	11
3. KONTEKSTI LOKAL: QARKU ELBASAN DHE KATËR BASHKITË E STUDIMIT	14
4. METODOLOGJIA	17
5. GJETJE NGA ANKETIMI	19
5.1 PROFILI BAZË	19
5.1.1 Të dhëna demografike	19
5.1.2 Shpërndarja e të anketuarve sipas grupmoshës dhe gjinisë	21
5.1.3 Shpërndarja e të anketuarve sipas grupmoshës dhe nivelit të arsimit	22
5.1.4 Dimensioni gjinor mbi përgjegjësinë e kujdesit	23
5.2. INFRASTRUKTURA DHE SHËRBIMET PUBLIKE	24
5.2.1 Vlerësimi i treguesve të infrastrukturës dhe shërbimeve publike	24
5.2.2 Aksesit në internet dhe digjitalizimi	26
5.2.3 Strehimi dhe kushtet e jetesës	27
5.3. MUNDËSITË EKONOMIKE	28
5.4. EDUKIMI DHE AFTËSITË	31
5.5. KUJDESI SHËNDETËSOR	34
5.5.1 Lehtësia e marrjes së shërbimit	36
5.6. DISPONUESHMERIA E SHËRBIMEVE SOCIALE	40
5.6.1 Disponueshmëria e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje	41
5.6.2 Aksesit në shërbime në rast të emergjencave familjare	45
5.7. SIGURIA DHE QEVERISJA	47
5.8. CILËSIA E MJEDISIT DHE REZISTENCA KLIMATIKE	51
5.9. VLERËSIM PËRMBLEDHËS DHE PRIORITETE	53
5.9.1 Prioritetet për investime sipas bashkive	55
6. PËRMBLEDHJE	59
7. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME	61
7.1 Konkluzione	61
7.2 Rekomandime	62
BIBLOGRAFI:	65
SHTOJCA	66

Copyright © 2026 - Universiteti i Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”

Indeksi i Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës për Bashkitë e Rajonit të Elbasanit

Autorë:

Dr. Aida Saraçi

Dr. Diamanta Vito

Prof. As. Dr. Megi Marku

Dr. Ermira Tafani

Dr. Anxhelina Zhidro

Dr. Megi Fetah

Të gjitha të drejtat e këtij studimi janë të rezervuara.

Asnjë pjesë e studimi nuk mund të riprodhohet, të ruhet apo të transmetohet, në çfarëdo forme apo me çfarëdo mjeti, elektronik, mekanik, fotokopjues apo tjetër, pa lejen paraprake me shkrim të autorëve dhe botuesit, përveç rasteve të parashikuara nga legjislacioni në fuqi.

Botues:

Universiteti i Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”

Fakulteti i Biznesit dhe i Drejtësisë

Qendra Kërkimore Shkencore për Kërkime dhe Zhvillime në Drejtësi dhe Ekonomi

ISBN: 9789928491404

Redaktim shkencor:

Qendra Kërkimore Shkencore për Kërkime dhe Zhvillime në Drejtësi dhe Ekonomi

Ky studim është realizuar në kuadër të Projektit për Kërkim dhe Zhvillim Shkencor

“Indeksi i Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës për Bashkitë e Rajonit të Elbasanit”.

Elbasan, Shqipëri

2026

Parathënie

Ky studim shkencor përfaqëson një kontribut të rëndësishëm akademik dhe institucional në fushën e studimeve mbi infrastrukturën publike dhe cilësinë e jetës në nivel vendor. Studimi “Indeksi i Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës për Bashkitë e Rajonit të Elbasanit” është rezultat i një pune kërkimore të strukturuar, të bazuar në metodologji shkencore bashkëkohore dhe në analiza empirike të thelluara.

Fakulteti i Biznesit dhe i Drejtësisë i Universitetit të Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”, në kuadër të misionit të tij për zhvillimin e kërkimit shkencor dhe përforcimin e lidhjes midis universitetit dhe komunitetit, mbështet dhe inkurajon nisma të tilla kërkimore, të cilat i shërbejnë drejtpërdrejt zhvillimit lokal dhe përmirësimit të qeverisjes vendore.

Vlera e këtij studimi qëndron jo vetëm në ndërtimin e një indeksi të standardizuar për matjen e infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës, por edhe në ofrimin e një instrumenti praktik për politikëbërësit vendorë, administratorët publikë dhe aktorët e tjerë të interesuar. Gjetjet dhe rekomandimet e paraqitura në këtë libër krijojnë një bazë të rëndësishme për vendimmarrje të informuar dhe politika të bazuara në evidenca.

Jam i bindur se ky studim do të shërbejë si një referencë e vlefshme për studiuesit, studentët, institucionet vendore dhe qendrore, si dhe për të gjithë ata që janë të interesuar në zhvillimin e qëndrueshëm dhe përmirësimin e cilësisë së jetës në Shqipëri.

Dekani

Prof. As. Dr. Shpëtim Çerri

Parathënie

Ky studim është fryt i një procesi kërkimor shumëdimensional, i realizuar në kuadër të Projektit për Kërkim dhe Zhvillim Shkencor “Indeksi i Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës për Bashkitë e Rajonit të Elbasanit”. Studimi synon të adresojë një nevojë reale dhe aktuale për matjen e standardizuar të cilësisë së jetës dhe infrastrukturës publike në nivel lokal, duke ofruar një qasje të integruar dhe të bazuar në të dhëna empirike. Procesi i punës është zhvilluar në mënyrë të koordinuar nga një grup kërkimor ndërdisiplinor, duke integruar ekspertizë nga fusha të ndryshme dhe duke ndjekur një qasje të strukturuar analitike.

Rajoni i Elbasanit, si shumë rajone të tjera në vend, përballët me sfida të shumta në drejtim të zhvillimit infrastrukturor, ofrimit të shërbimeve publike dhe përmirësimit të mirëqenies së qytetarëve. Në këtë kontekst, ndërtimi i një indeksi të matshëm dhe të krahasueshëm për cilësinë e jetës dhe infrastrukturën publike përbën një risi metodologjike dhe një kontribut të drejtpërdrejtë në shkencat e aplikuara dhe në politikat publike.

Ky studim mbështetet në mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave nga burime të ndryshme, përfshirë pyetësorët e komunitetit, statistikat zyrtare dhe informacionin e siguruar nga institucionet e vetëqeverisjes vendore. Analizat e realizuara mundësojnë jo vetëm vlerësimin e situatës aktuale, por edhe identifikimin e prioriteteve për ndërhyrje dhe investime të ardhshme.

Shpresojmë që ky studim të shërbejë si një mjet i dobishëm për vendimmarrësit lokalë, studiuesit dhe institucionet akademike si dhe të nxisë kërkime të mëtejshme në fushën e infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës në Shqipëri.

Drejtuesja e Grupit Kërkimor

Dr. Aida Saraçi

Falenderime

Autorët e këtij studimi shprehin mirënjohjen e tyre të thellë për të gjithë individët dhe institucionet që kontribuan në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe të tërthortë në realizimin e këtij studimi shkencor. Falënderime të veçanta i drejtohen Universitetit të Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”, në veçanti Rektores, Prof. Dr. Elvira Fetahu, për mbështetjen institucionale, përkrahjen e kërkimit shkencor dhe krijimin e kushteve të nevojshme për zhvillimin dhe përfundimin me sukses të këtij projekti kërkimor. Mirënjohje i shprehet gjithashtu Fakultetit të Biznesit dhe të Drejtësisë dhe Qendrës Kërkimore Shkencore për Kërkime dhe Zhvillime në Drejtësi dhe Ekonomi, për angazhimin profesional dhe mbështetjen akademike gjatë gjithë procesit kërkimor.

Një falënderim i posaçëm u drejtohet titullarëve dhe drejtuesve të bashkive të Rajonit të Elbasanit, për bashkëpunimin institucional, aksesin në informacion dhe gatishmërinë për të mbështetur procesin e mbledhjes së të dhënave dhe realizimit të studimit në terren. Në mënyrë të veçantë, autorët shprehin mirënjohjen e tyre për:

Kryetarin e Bashkisë Elbasan, Gledian Llatja, Kryetarin e Bashkisë Librazhd, Mariglen Disha, Kryetarin e Bashkisë Cërrik, Andis Salla, Kryetarin e Bashkisë Gramsh, Besian Ajazi.

Falënderime u shprehen gjithashtu stafeve administrative dhe teknike të këtyre bashkive, për kontributin profesional, korrektësinë dhe bashkëpunimin e vazhdueshëm, të cilat ishin thelbësore për pasqyrimin sa më realist të situatës së infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës në nivel lokal.

Një mirënjohje e veçantë i dedikohet studentëve të drejtësisë, të përfshirë në administrimin e pyetësorëve, mbledhjen e të dhënave dhe aktivitetet mbështetëse kërkimore, për angazhimin, seriozitetin dhe përkushtimin e treguar gjatë realizimit të këtij projekti.

Së fundi, autorët falënderojnë të gjithë qytetarët që morën pjesë në anketim dhe ndanë përvojat dhe perceptimet e tyre, duke kontribuar në ndërtimin e një baze të dhënash të vlefshme për analizën shkencore dhe formulimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të këtij studimi.

LISTA E AKRONIMEVE

AKKSHI – Agjencia Kombëtare për Kërkimin Shkencor dhe Inovacionin
BE – Bashkimi Evropian
GDP – Prodhimi i Brendshëm Bruto (Gross Domestic Product)
IAL – Institucion i Arsimit të Lartë
INSTAT – Instituti i Statistikave
IP – Infrastrukturë Publike
IPJ – Indeksi i Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës
ISQV – Institucionet e Vetëqeverisjes Vendore
OECD – Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik (Organisation for Economic Co-operation and Development)
QoL – Quality of Life (Cilësia e Jetës)
UE – Universiteti i Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”
UN – Organizata e Kombeve të Bashkuara (United Nations)
UNDP – Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (United Nations Development Programme)
WB – World Bank (Banka Botërore)
EC – European Commission (Komisioni Evropian)
EU – European Union (Bashkimi Evropian) (nëse përdor edhe formën EU)
LFS – Labour Force Survey (Anketa e Forcave të Punës)
LSU – Local Self-Government Units (Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore)
PBB – Prodhimi i Brendshëm Bruto (nëse e ke përdorur në shqip në ndonjë pjesë)
UK – Ujësjellës-Kanalizime
UKT – Ujësjellës Kanalizime Tiranë (ose sipas bashkive nëse përmenden)
SDGs – Sustainable Development Goals (Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm)
PPP – Public-Private Partnership (Partneritet Publik-Privat)
GIS – Geographic Information System (Sistemi i Informacionit Gjeografik)

LISTA E TABELAVE

Tabela 1: Shpërndarja sipas zonës	20
Tabela 2: Vlerësimi mesatar për treguesit e infrastrukturës dhe shërbimeve publike	25
Tabela 3: Vlerësimi mesatar i strehimit dhe kushteve të jetesës	28
Tabela 4: Vlerësimi mesatar i perceptimi të mundësive ekonomike sipas bashkive	29
Tabela 5: Vlerësimi mesatar i edukimit dhe aftësive	33
Tabela 6: Vlerësimi mesatar i marrjes së shërbimit shëndetësor	38
Tabela 7: Përgjigjet në lidhje me disponueshmërinë e Shërbimit Social	40
Tabela 8: Disponueshmëria e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje	43
Tabela 9: Vlerësimi mbi sigurinë dhe qeverisjen	49
Tabela 10: Të dhënat e vlerësimit mesatar	53

LISTA E GRAFIKEVE

Figura 1: Shpërndarja sipas zonës	20
Figura 2: Shpërndarja sipas grupmoshës dhe gjinisë	21
Figura 3: Shpërndarja sipas grupmoshës dhe arsimit	22
Figura 4: Përgjegjësia e kujdesit sipas gjinisë	23
Figura 5: Vlerësimi për infrastrukturën dhe shërbimet publike	25
Figura 6: Aksesimi në internet	27
Figura 7: Vlerësimi i strehimit dhe kushteve të jetesës	28
Figura 8: Vlerësimi perceptimit të mundësive ekonomike	30
Figura 9: Vlerësimi mesatar i edukimit dhe aftësive sipas bashkive	33
Figura 10: Shpërndarja e distancës nga shërbimi shëndetësor	36
Figura 11: Vlerësimi i marrjes së shërbimit shëndetësor sipas bashkive	38
Figura 12: Vlerësimi mesatar i disponibilitetit të mjekut	39
Figura 13: Disponueshmëria e Shërbimit Social	41
Figura 14: Perceptimi mbi disponueshmërinë e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje	44
Figura 15: Njohuritë mbi strukturat vendore për adresimin e emergjencave civile	47
Figura 16: Vlerësimi mesatar i sigurisë në komunitet dhe qeverisjes sipas bashkive	50
Figura 17: Vlerësimi mesatar i cilësisë së mjedisit	53
Figura 18: Shpërndarja e përgjigjeve sipas bashkive	55
Figura 19: Prioritetet për investime sipas bashkive	58

1. HYRJE

Infrastruktura publike dhe shërbimet bazë (rrugët, transporti, uji i pijshëm/kanalizimet, energjia elektrike, menaxhimi i mbetjeve, interneti dhe shërbimet digjitale), së bashku me aksesin në arsim, shëndetësi, shërbime sociale, siguri dhe mjedis të pastër, janë përcaktues kryesorë të cilësisë së jetës dhe mirëqenies në nivel vendor. Në praktikë, këta faktorë ndikojnë drejtpërdrejt në kohën dhe koston e jetesës (p.sh., lëvizja për punë e shërbime), në mundësitë ekonomike, në shëndetin dhe sigurinë, si dhe në ndjesinë e përfshirjes dhe dinjitetit qytetar.

Debati ndërkombëtar mbi matjen e progresit ka theksuar se treguesit ekonomikë (si Prodhimi i Brendshëm Bruto) nuk mjaftojnë për të kuptuar mirëqenien dhe zhvillimin shoqëror, pasi nuk pasqyrojnë në mënyrë të plotë cilësinë e jetës, pabarazitë dhe qëndrueshmërinë (Stiglitz, Sen, & Fitoussi, 2009). Për këtë arsye, kornizat moderne të matjes së mirëqenies përdorin qasje shumë-dimensionale, ku kombinohen tregues të kushteve materiale, shëndetit, arsimit, sigurisë, mjedisit, qeverisjes dhe përvojës së përgjithshme të jetës (European Commission, Eurostat, 2017). Kjo logjikë është veçanërisht e dobishme në nivel lokal, ku ndryshimet territoriale (urbane/rurale), aksesueshmëria dhe cilësia reale e shërbimeve mund të jenë shumë të ndryshme nga një zonë në tjetrën.

Në këtë kontekst, studimi propozon ndërtimin dhe zbatimin e një Indeksi të Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës për katër bashkitë e Qarkut Elbasan: Elbasan, Librazhd, Gramsh dhe Cërrik. Indeksi synon të ofrojë një matje të standardizuar dhe të krahasueshme ndërmjet bashkive, duke kombinuar: (i) të dhëna zyrtare/administrative dhe statistikore, dhe (ii) të dhëna nga anketimi i banorëve për perceptimet, kënaqësinë dhe përvojën e aksesit në shërbime. Ky kombinim është i rëndësishëm sepse të dhënat zyrtare shpesh tregojnë “ofertën” ose performancën formale të shërbimeve, ndërsa anketimi kap cilësinë e përjetuar, barrierat e aksesit dhe prioritetet e qytetarëve (European Commission, Eurostat, 2017; OECD, 2024).

Nga pikëpamja metodologjike, indekset kompozite janë mjete të përdorshme për të sintetizuar një numër të madh treguesish në një rezultat të vetëm, të interpretuar lehtësisht nga vendimmarrësit, media dhe komunitetet. Megjithatë, ndërtimi i tyre kërkon rregulla të qarta për përzgjedhjen e treguesve, normalizimin (p.sh., 0–100), peshimin e dimensioneve dhe testimin e qëndrueshmërisë së rezultateve (OECD & JRC, 2008). Në fushën urbane dhe territoriale, qasje të ngjashme përdoren edhe nga UN-Habitat për matjen e prosperitetit të qyteteve përmes indekseve shumë-dimensionale, ku infrastruktura, cilësia e jetës, qeverisja dhe qëndrueshmëria mjedisore trajtohen si pjesë të një kuadri të vetëm (UN-Habitat, 2016).

Për Qarkun Elbasan, ky studim synon të shërbejë si instrument diagnostikues dhe planifikues: (i) të identifikojë pikat e forta dhe dobësitë në secilën bashki; (ii) të ndihmojë në prioritzimin e investimeve dhe ndërhyrjeve (p.sh., ujë, rrugë, mbetje, shërbime sociale); dhe (iii) të krijojë bazë për monitorim në kohë (nëse indeksi përsëritet periodikisht). Duke qenë se disa komponentë (si ujësjellës-kanalizimet) lidhen edhe me reforma e performancë sektoriale, literatura dhe dokumentet e institucioneve ndërkombëtare për Shqipërinë ofrojnë kontekst të dobishëm për interpretimin e gjetjeve (World Bank, 2022).

INTRODUCTION

Public infrastructure and basic services (roads, transport, drinking water/sewerage, electricity, waste management, internet and digital services), together with access to education, healthcare, social services, safety, and a clean environment, are key determinants of quality of life and well-being at the local level. In practice, these factors directly affect the time and cost of living (e.g., commuting for work and services), economic opportunities, health and safety, as well as the sense of social inclusion and civic dignity.

The international debate on measuring progress has emphasized that economic indicators (such as Gross Domestic Product) are not sufficient to fully capture well-being and social development, as they do not adequately reflect quality of life, inequalities, and sustainability (Stiglitz, Sen, & Fitoussi, 2009). For this reason, modern frameworks for measuring well-being adopt multidimensional approaches, combining indicators of material conditions, health, education, safety, environment, governance, and overall life experience (European Commission, Eurostat, 2017). This logic is particularly relevant at the local level, where territorial differences (urban/rural), accessibility, and the actual quality of services can vary significantly across areas.

In this context, the study proposes the development and application of a Public Infrastructure and Quality of Life Index for four municipalities of the Elbasan Region: Elbasan, Librazhd, Gramsh, and Cërrik. The index aims to provide a standardized and comparable measurement across municipalities by combining: (i) official/administrative and statistical data, and (ii) survey data from residents on perceptions, satisfaction, and experiences of access to services. This combination is important because official data often reflect the “supply” or formal performance of services, while survey data capture perceived quality, access barriers, and citizens’ priorities (European Commission, Eurostat, 2017; OECD, 2024).

From a methodological perspective, composite indices are useful tools for synthesizing a large number of indicators into a single score that can be easily interpreted by policymakers, media, and communities. However, their construction requires clear rules for indicator selection, normalization (e.g., 0–100), weighting of dimensions, and robustness testing of results (OECD & JRC, 2008). In the urban and territorial field, similar approaches are used by UN-Habitat to measure city prosperity through multidimensional indices, where infrastructure, quality of life, governance, and environmental sustainability are treated within a unified framework (UN-Habitat, 2016).

For the Elbasan Region, this study aims to serve as both a diagnostic and planning tool: (i) to identify strengths and weaknesses in each municipality; (ii) to support the prioritization of investments and interventions (e.g., water, roads, waste management, social services); and (iii) to provide a basis for monitoring over time (if the index is periodically updated). Given that some components (such as water supply and sewerage) are also linked to sectoral reforms and performance, literature and reports from international institutions on Albania provide useful context for interpreting the findings (World Bank, 2022).

2. KORNIZA TEORIKE DHE LITERATURA PËRKATËSE

Literatura bashkëkohore mbi zhvillimin ekonomik dhe social ka kaluar nga një fokus i ngushtë në treguesit ekonomikë drejt një qasjeje më gjithëpërfshirëse të mirëqenies. Qasja “beyond GDP” argumenton se progresi shoqëror nuk mund të reduktohet në prodhimin ekonomik, por duhet të përfshijë dimensione si cilësia e jetës, shpërndarja e të ardhurave, siguria, shëndeti dhe qëndrueshmëria mjedisore. Raporti i Stiglitz, Sen, Fitoussi Commission (Stiglitz et al., 2009) përfaqëson një pikë kthese në këtë debat, duke theksuar se GDP nuk arrin të kapë mirëqenien reale të individëve dhe as pabarazitë sociale.

Ky raport sugjeron një zhvendosje drejt matjeve që fokusohen në jetën reale të njerëzve, duke përfshirë konsumimin, pasurinë, shëndetin, arsimin dhe përvojat subjektive. Për më tepër, ai nënvizon rëndësinë e matjes së qëndrueshmërisë, duke reflektuar mbi kapacitetin e shoqërive për të ruajtur mirëqenien në kohë. Kjo qasje ka ndikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë në zhvillimin e kornizave statistikore në Evropë dhe në OECD, duke orientuar politikat publike drejt një konceptimi më të gjerë dhe më realist të zhvillimit. Në nivel vendor, kjo qasje merr një rëndësi të veçantë, pasi mirëqenia përjetohet në mënyrë të drejtpërdrejtë nga qytetarët në kontekstin e shërbimeve lokale, aksesit në infrastrukturë dhe cilësisë së jetës në komunitet. Prandaj, matja e mirëqenies në nivel bashkie kërkon integrimin e dimensioneve ekonomike, sociale dhe territoriale. Eurostat ka zhvilluar një kornizë të strukturuar për matjen e cilësisë së jetës, e cila përfshin një gamë të gjerë dimensionesh që pasqyrojnë mirëqenien individuale dhe kolektive. Këto dimensione përfshijnë: kushtet materiale të jetesës, punësimin dhe aktivitetin ekonomik, shëndetin, arsimin, ndërveprimet sociale, kohën e lirë, sigurinë ekonomike dhe fizike, qeverisjen dhe të drejtat bazë, si dhe mjedisin natyror dhe të jetesës (European Commission, Eurostat, 2017). Një element kyç i kësaj kornize është kombinimi i treguesve objektivë (p.sh. të ardhurat, niveli i punësimit, akses në shërbime) me tregues subjektivë (p.sh. kënaqësia me jetën, perceptimi i sigurisë, besimi në institucione). Ky kombinim është thelbësor, pasi mirëqenia nuk është vetëm një gjendje e matshme statistikisht, por edhe një përvojë e perceptuar nga individët.

Në nivel lokal, kjo qasje është veçanërisht e rëndësishme, pasi diferencat territoriale (urban-rural), infrastruktura dhe cilësia reale e shërbimeve mund të ndryshojnë ndjeshëm ndërmjet zonave. Për këtë arsye, përfshirja e të dhënave perceptuese përmes sondazheve të qytetarëve bëhet një komponent thelbësor për të kuptuar barrierat reale të aksesit dhe për të identifikuar prioritetet e komunitetit.

OECD ka kontribuar ndjeshëm në zhvillimin e konceptit të mirëqenies përmes serisë së publikimeve *How's Life?*, të cilat e trajtojnë mirëqenien si një kombinim të rezultateve aktuale dhe burimeve që mundësojnë mirëqenie në të ardhmen. Kjo qasje përfshin dimensione ekonomike, sociale dhe mjedisore, duke theksuar ndërvarësinë e tyre. Një kontribut i rëndësishëm i kësaj literature është fokusimi në pabarazitë, duke analizuar mënyrën se si mirëqenia shpërndahet ndërmjet grupeve të ndryshme të popullsisë dhe territoreve. Gjithashtu, OECD thekson konceptin e reziliencës, pra aftësinë e individëve dhe sistemeve për t'u përballur me kriza ekonomike, sociale apo mjedisore (OECD, 2024).

Në kontekstin vendor, kjo perspektivë është veçanërisht relevante, pasi bashkitë përballen me sfida të ndryshme që lidhen me zhvillimin ekonomik, ofrimin e shërbimeve dhe përballimin e krizave (si migrimi, ndryshimet klimatike apo presionet sociale). Prandaj, një vlerësim i mirëqenies lokale duhet të marrë në konsideratë jo vetëm nivelin aktual të shërbimeve, por edhe qëndrueshmërinë dhe kapacitetin për përmirësim në të ardhmen.

Ndërtimi i indekseve kompozite është një metodë e përdorur gjerësisht për të sintetizuar një numër të madh treguesish në një rezultat të vetëm të interpretuar lehtësisht. OECD dhe Joint Research Centre (OECD & JRC, 2008) ofrojnë një kornizë të detajuar metodologjike për ndërtimin e këtyre indekseve. Procesi përfshin disa hapa kryesorë:

- definimin konceptual të indeksit;
- përzgjedhjen e treguesve të përshtatshëm;
- trajtimin e mungesave në të dhëna;
- normalizimin e treguesve për t'i bërë të krahasueshëm;
- peshimin e dimensioneve;
- agregimin në një rezultat të vetëm.

Një element kritik është analiza e ndjeshmërisë dhe robustësisë, e cila siguron që rezultatet nuk varen në mënyrë të tepruar nga zgjedhjet metodologjike. Kjo është veçanërisht e rëndësishme në kontekstin e politikëbërjes, ku indekset përdoren për të mbështetur vendimmarrjen dhe për të komunikuar rezultate komplekse në mënyrë të thjeshtuar.

UN-Habitat, përmes kornizës së City Prosperity Index, ka zhvilluar një model shumë-dimensional për matjen e zhvillimit urban. Ky model përfshin dimensione si produktiviteti ekonomik, infrastruktura, cilësia e jetës, barazia sociale dhe qëndrueshmëria mjedisore (UN-Habitat, 2016). Një aspekt i rëndësishëm i kësaj qasjeje është integrimi i dimensioneve të ndryshme në një analizë të vetme, duke theksuar se zhvillimi urban nuk është vetëm çështje infrastrukture, por edhe e cilësisë së jetës dhe qeverisjes. Për më tepër, CPI është projektuar si një mjet për politikëbërje, duke ndihmuar autoritetet lokale të identifikojnë prioritetet dhe të planifikojnë ndërhyrje të bazuara në evidencë.

Edhe pse kjo kornizë është e orientuar kryesisht drejt qyteteve të mëdha, parimet e saj janë të transferueshme në analiza në nivel bashkie, veçanërisht në kontekste si Shqipëria, ku diferencat territoriale janë të theksuara.

Literatura mbi Ballkanin Perëndimor e pasuron më tej këtë kornizë teorike duke theksuar sfidat specifike të rajonit në lidhje me cilësinë e jetës, pabarazitë territoriale dhe kapacitetet institucionale. Raportet e OECD mbi Ballkanin Perëndimor e vërtetojnë se mirëqenia në rajon lidhet ngushtë me aksesin në shërbime publike cilësore, mundësitë ekonomike dhe funksionimin efektiv të institucioneve (OECD, 2022). Në mënyrë të ngjashme, analiza të Council of Europe Development Bank theksojnë rëndësinë e investimeve në infrastrukturë sociale (arsim, shëndetësi, strehim dhe shërbime sociale) për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe reduktimin e emigrimit në rajon.

Nga perspektiva empirike, studimet në vende të Ballkanit tregojnë se përdorimi i indekseve kompozite dhe i të dhënave perceptuese është një qasje e zbatueshme dhe efektive në analiza në

nivel vendor. Për shembull, studime në Bosnjë dhe Hercegovinë kanë zhvilluar indekse të cilësisë së jetës për njësi vendore, duke demonstruar rëndësinë e krahasimit ndërmjet bashkive dhe identifikimit të pabarazive territoriale. Në mënyrë të ngjashme, kërkime në Serbi dhe Kroaci theksojnë se cilësia e jetës ndikohet ndjeshëm nga kapacitetet e bashkive për të ofruar shërbime publike dhe për të menaxhuar zhvillimin lokal në mënyrë efektive.

Gjithashtu, raportet e Komisionit Evropian mbi cilësinë e jetës në qytetet evropiane, që përfshijnë edhe qytete të Ballkanit Perëndimor si Tirana dhe Shkupi, theksojnë rëndësinë e perceptimeve të qytetarëve për dimensione si transporti, siguria, mjedisi dhe shërbimet publike. Këto gjetje përforcojnë argumentin se analizat e mirëqenies në nivel lokal duhet të kombinojnë tregues objektivë me perceptimet e qytetarëve, për të pasqyruar më saktë realitetin social dhe territorial.

Në tërësi, literatura ndërkombëtare dhe rajonale ofron një bazë të fortë teorike dhe empirike për zhvillimin e një indeksi të infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës në nivel vendor. Integrimi i dimensioneve ekonomike, sociale dhe mjedisore, si dhe kombinimi i të dhënave objektive dhe perceptuese, mundëson një analizë të plotë dhe të besueshme të realitetit lokal. Kjo qasje justifikon metodologjinë e ndjekur në këtë studim dhe mbështet përdorimin e indeksit si një mjet për diagnozë, planifikim dhe monitorim të zhvillimit në nivel bashkie.

3. KONTEKSTI LOKAL: QARKU ELBASAN DHE KATËR BASHKITË E STUDIMIT

Qarku Elbasan përfaqëson një territor me ndërthurje të qendrave urbane dhe zonave të gjera rurale, ku aksesimi në infrastrukturë dhe shërbime publike (rrugë, transport, ujë, energji, shërbime sociale e shëndetësore) ndikon drejtpërdrejt në mundësitë ekonomike dhe në cilësinë e jetës së banorëve. Sipas Censit të Popullsisë dhe Banesave 2023, profili demografik i qarkut tregon karakteristika që e bëjnë të rëndësishëm vlerësimin e kushteve të jetesës dhe aksesit në shërbime në nivel vendor, veçanërisht në funksion të planifikimit territorial dhe social (INSTAT, 2024). Në këtë kontekst, shpërndarja territoriale e popullsisë, lëvizjet demografike dhe struktura e saj sipas moshës dhe arsimit ndikojnë drejtpërdrejt në kërkesën për shërbime dhe në mënyrën e ofrimit të tyre.

Në një analizë më të thelluar, këto karakteristika demografike krijojnë jo vetëm një panoramë të kërkesës për shërbime, por edhe një hartë të pabarazive potenciale në territor. Zonat me densitet më të lartë popullore përfitojnë zakonisht nga një përqendrim më i madh i shërbimeve dhe infrastrukturës, ndërsa zonat me shpërndarje të fragmentuar të popullsisë përballen me kosto më të larta për ofrimin e tyre. Kjo krijon një tension të vazhdueshëm ndërmjet efikasitetit ekonomik dhe barazisë territoriale në shpërndarjen e burimeve publike, duke e bërë të nevojshme balancimin ndërmjet investimeve në zona me përfitim të lartë ekonomik dhe nevojës për përfshirje territoriale. Në këtë kuadër, roli i planifikimit territorial bëhet thelbësor, pasi ai duhet të adresojë njëkohësisht kërkesat për zhvillim ekonomik dhe për reduktim të pabarazive. Vendimmarrja në nivel vendor kërkon një kuptim të detajuar të këtyre dinamikave për të shmangur përqendrimin e tepruar të burimeve në zona të caktuara dhe për të garantuar një shpërndarje më të drejtë dhe më efektive të investimeve publike.

Një faktor i rëndësishëm në këtë drejtim është migrimi, i cili ka ndikuar ndjeshëm në transformimin e strukturës territoriale të qarkut. Lëvizjet drejt qendrave urbane, si dhe emigracioni jashtë vendit, kanë krijuar zona me tkurrje demografike dhe zona me përqendrim të lartë popullore. Këto procese ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në përdorimin e infrastrukturës ekzistuese dhe në nevojën për investime të reja.

Në zonat me tkurrje të popullsisë, infrastruktura ekzistuese mund të mbetet e nënshfrytëzuar, ndërsa në zonat me rritje të shpejtë demografike krijohen presione të shtuara mbi shërbimet publike dhe kapacitetet ekzistuese. Kjo situatë kërkon një qasje dinamike në planifikim, e cila të marrë në konsideratë ndryshimet e vazhdueshme demografike dhe të përshtasë investimet në mënyrë fleksibile.

Njëkohësisht, migrimi ndikon edhe në strukturën e tregut të punës dhe në përbërjen e kapitalit njerëzor. Largimi i popullsisë në moshë pune nga zonat rurale mund të dobësojë potencialin ekonomik të këtyre zonave, ndërsa përqendrimi i popullsisë në qendrat urbane rrit konkurrencën për punësim dhe kërkesën për shërbime. Këto dinamika ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në zhvillimin ekonomik dhe në cilësinë e jetës në nivel lokal.

Për më tepër, ndikimi i këtyre proceseve shtrihet edhe në dimensionin social, duke ndikuar në strukturën familjare, në rrjetet sociale dhe në nivelin e përfshirjes komunitare. Zonat me

emigracion të lartë shpesh përballen me sfida të lidhura me plakjen e popullsisë dhe me reduktimin e kapitalit social, ndërsa zonat me përqendrim të lartë popullsie mund të përjetojnë presione mbi shërbimet dhe infrastrukturën sociale.

Në këtë mënyrë, analiza e kontekstit demografik dhe territorial të Qarkut Elbasan nuk shërben vetëm si një përshkrim i situatës, por si një bazë për të kuptuar mekanizmat përmes të cilëve faktorët demografikë dhe hapësinorë ndikojnë në cilësinë e jetës. Kjo e bën të domosdoshme përdorimin e qasjeve analitike që integrojnë këta faktorë dhe që mundësojnë një vlerësim më të plotë dhe më të saktë të realitetit vendor.

Nga pikëpamja territoriale, Qarku Elbasan karakterizohet nga një diversitet i theksuar relievi, duke përfshirë zona fushore, kodrinore dhe malore. Ky diversitet krijon kushte të ndryshme për zhvillimin ekonomik dhe për ofrimin e shërbimeve publike. Në zonat fushore dhe urbane, zhvillimi i infrastrukturës është më i lehtë dhe më ekonomik, ndërsa në zonat malore dhe të thella, sfidat janë më të mëdha për shkak të kushteve gjeografike dhe distancave.

Kjo diferencë territoriale reflektohet drejtpërdrejt në aksesin ndaj shërbimeve. Në zonat urbane, qytetarët kanë akses më të shpejtë dhe më cilësor në shërbime, ndërsa në zonat rurale ky akses shpesh është i kufizuar nga distanca dhe infrastruktura. Në këtë kontekst, lidhshmëria infrastrukturore, veçanërisht rrjetet rrugore dhe transporti publik, merr një rol kyç në reduktimin e pabarazive territoriale.

Në dimensionin ekonomik, struktura e aktivitetit ekonomik ndryshon ndjeshëm ndërmjet zonave urbane dhe rurale. Zonat urbane karakterizohen nga një ekonomi më e diversifikuar, ndërsa zonat rurale mbështeten më shumë në aktivitete tradicionale si bujqësi dhe blegtoria. Kjo krijon dallime në stabilitetin ekonomik dhe në mundësitë e punësimit, duke ndikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë në cilësinë e jetës.

Një dimension gjithnjë e më i rëndësishëm është infrastruktura digjitale, e cila ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në aksesin në informacion, shërbime dhe mundësi ekonomike. Pabarazitë në këtë drejtim krijojnë një ndarje të re ndërmjet zonave që kanë akses në teknologji dhe atyre që nuk e kanë, duke ndikuar në përfshirjen sociale dhe ekonomike.

Në këtë kuadër kompleks, analiza e cilësisë së jetës mbështetet në një qasje të integruar që sintetizon dimensionet infrastrukturore, sociale dhe ekonomike në një tregues të vetëm të krahasueshëm përmes ndërtimit të një indeksi kompozit (European Commission, Eurostat, 2017; OECD, 2024). Ky indeks shërben si një mjet për të identifikuar jo vetëm nivelin e përgjithshëm të zhvillimit, por edhe pikat ku ndërhyrjet mund të kenë ndikimin më të madh.

Një element i rëndësishëm i kësaj qasjeje është kombinimi i të dhënave objektive me perceptimet e qytetarëve, duke krijuar një kuptim më të plotë të realitetit lokal. Në këtë mënyrë, bëhet e mundur të identifikohen jo vetëm problemet strukturore, por edhe mënyra se si ato përjetojnë nga popullsia.

Në këtë kontekst, katër bashkitë e përfshira në studim, Elbasan, Cërrik, Librazhd dhe Gramsh, përfaqësojnë modele të ndryshme zhvillimi brenda të njëjtit qark.

Bashkia Elbasan paraqet një model më të konsoliduar urban, ku përqendrimi i shërbimeve dhe aktiviteteve ekonomike krijon kushte më të favorshme për akses dhe cilësi shërbimesh. Në të njëjtën kohë, zhvillimi i saj territorial shoqërohet edhe me dallime të brendshme, ku zonat periferike kanë nevoja të ndryshme në raport me zonat më qendrore, duke kërkuar qasje të diferencuara në planifikim dhe ofrim shërbimesh.

Në krahasim me Elbasanin, Bashkia Cërrik paraqet një model ndërmjetës, ku ndërthurja urbano-rurale krijon një situatë relativisht të balancuar dhe ofron mundësi për zhvillim të integruar territorial. Në këtë bashki, lidhshmëria infrastrukturore dhe organizimi i shërbimeve kanë një rol të rëndësishëm në përmirësimin e aksesit të popullsisë dhe në forcimin e lidhjeve ndërmjet zonave urbane dhe rurale.

Bashkia Librazhd dhe Bashkia Gramsh përfaqësojnë modele më të theksuara rurale, secila me karakteristika dhe potenciale specifike zhvillimi. Librazhdi evidentohet për lidhjen me aktivitetet tradicionale dhe potencialin për zhvillim të qëndrueshëm lokal, veçanërisht në raport me burimet natyrore dhe ekonominë vendore. Nga ana tjetër, Gramshi karakterizohet nga një territor më i fragmentuar dhe reliev më i thyer, çka e bën më të rëndësishme forcimin gradual të infrastrukturës dhe aksesueshmërisë në shërbime.

Nga një këndvështrim krahasues, mund të evidentohet se:

- Elbasani dallohet për përqendrimin e shërbimeve dhe diversitetin ekonomik
- Cërriku përfiton nga pozicioni gjeografik dhe potenciali për lidhshmëri territoriale
- Librazhdi ka potencial në burimet natyrore dhe zhvillimin lokal
- Gramshi paraqet nevoja më të mëdha për mbështetje infrastrukturore, për shkak të karakteristikave territoriale

Këto dallime krijojnë një bazë të qartë për analizën e indeksit, duke reflektuar mënyra të ndryshme se si infrastruktura dhe shërbimet ndikojnë në cilësinë e jetës.

Nga perspektiva socio-ekonomike, treguesit e tregut të punës e rendisin Qarkun Elbasan ndër qarqet me nivele më të larta papunësie në vitin 2024, çka e rrit rëndësinë e rolit të infrastrukturës dhe shërbimeve publike si faktorë që ndikojnë në mundësitë e punësimit, qasjen në arsim e shëndetësi dhe koston e jetesës (INSTAT, 2024).

Në këtë kuadër, studimi synon të ofrojë një vlerësim të krahasueshëm të gjendjes së infrastrukturës dhe cilësisë së jetës në këto bashki, duke identifikuar nevojat dhe mundësitë konkrete për përmirësim, si dhe duke mbështetur orientimin e politikave vendore drejt ndërhyrjeve më të targetuara dhe efektive. Në mënyrë të veçantë, analiza synon të evidentojë dimensionet e

infrastrukturës që ndikojnë më shumë në përmirësimin e mirëqenies dhe në reduktimin e pabarazive territoriale.

Përtej funksionit të tij përshkrues, ky vlerësim krijon mundësinë për të kuptuar më në thellësi lidhjen ndërmjet kushteve infrastrukturore dhe rezultateve socio-ekonomike në nivel vendor. Në këtë drejtim, indeksi ndihmon në identifikimin e ndërhyrjeve që kanë potencialin më të lartë për të gjeneruar përfitime të shumëfishta, si në rritjen e aksesit në shërbime, ashtu edhe në përmirësimin e mundësive ekonomike dhe të përfshirjes sociale.

Një element i rëndësishëm i kësaj qasjeje është aftësia për të dalluar jo vetëm diferencat ndërmjet bashkive, por edhe pabarazitë e brendshme brenda tyre, të cilat shpesh janë më pak të dukshme, por po aq të rëndësishme për hartimin e politikave efektive. Në këtë mënyrë, studimi kontribuon në një kuptim më të plotë të zhvillimit territorial, duke theksuar nevojën për ndërhyrje të diferencuara që marrin në konsideratë specifikat lokale.

Gjithashtu, përdorimi i një indeksi të strukturuar krijon bazë për monitorimin e progresit në kohë, duke mundësuar krahasimin e rezultateve ndërmjet periudhave të ndryshme dhe vlerësimin e ndikimit të politikave të zbatuara. Kjo e bën indeksin një mjet të rëndësishëm jo vetëm për analizë statike, por edhe për ndjekjen dinamike të zhvillimit dhe të përmirësimit të cilësisë së jetës.

Në këtë mënyrë, indeksi nuk shërben vetëm si një mjet matës, por edhe si një instrument strategjik për vendimmarrje, duke ndihmuar në priorizimin e investimeve dhe në ndërtimin e politikave më të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse. Përmes këtij instrumenti, institucionet vendore mund të orientohen drejt ndërhyrjeve që adresojnë në mënyrë më efektive nevojat reale të qytetarëve, duke rritur eficiencën e përdorimit të burimeve dhe duke forcuar transparencën në procesin e vendimmarrjes.

Në një perspektivë më të gjerë, rezultatet e këtij studimi mund të shërbejnë edhe si një bazë referuese për analiza të mëtejshme dhe për krahasime ndër-rajonale, duke kontribuar në ndërtimin e një qasjeje më të qëndrueshme dhe të integruar ndaj zhvillimit vendor. Në këtë kuptim, indeksi përbën një hap drejt institucionalizimit të praktikave të bazuara në evidencë dhe një mjet që mund të mbështesë proceset afatgjata të planifikimit dhe zhvillimit territorial.

4. METODOLOGJIA

Metodologjia e këtij studimi bazohet në një qasje të kombinuar dhe ka karakter përshkrues e krahasues, me synim matjen dhe krahasimin e infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës në katër bashkitë e Qarkut Elbasan (Elbasan, Librazhd, Gramsh dhe Cërrik). Studimi mbështetet në dy burime kryesore të dhënash: (i) të dhëna zyrtare statistikore dhe administrative të disponueshme nga institucionet përkatëse, dhe (ii) të dhëna të mbledhura përmes një pyetësori të strukturuar me banorët, për të kapur perceptimet dhe përvojat mbi aksesin dhe cilësinë e shërbimeve. Kjo është në përputhje me logjikën e kornizës së indeksit, e cila parashikon kombinimin e të dhënave sasiore institucionale me të dhëna anketimi për komponentët subjektivë të cilësisë së jetës.

Në total, studimi përfshin 121 të anketuar, të shpërndarë në mënyrë relativisht të balancuar ndërmjet katër bashkive, duke mundësuar krahasime të drejtpërdrejta ndërmjet tyre. Ky numër konsiderohet i mjaftueshëm për një analizë përshkruese dhe për identifikimin e tendencave kryesore në perceptimet e qytetarëve mbi shërbimet publike dhe kushtet e jetesës.

Korniza analitike organizohet sipas kategorive dhe indikatorëve të përcaktuar në skemën e Indeksit të Infrastrukturës Publike dhe Cilësisë së Jetës, ku secila kategori dhe indikator ka peshë të caktuar. Në këtë studim, Infrastruktura dhe Shërbimet Publike dhe Mundësitë Ekonomike kanë peshën më të lartë, me nga 20% secila, duke reflektuar rëndësinë e tyre të drejtpërdrejtë për jetën e përditshme, aksesin në shërbime dhe mundësitë për mirëqenie ekonomike. Kujdesi Shëndetësor dhe Shërbimet Sociale dhe Cilësia e Mjedisit peshojnë me nga 15%, duke njohur rolin e tyre të rëndësishëm në mirëqenien sociale, shëndetin publik dhe qëndrueshmërinë e zhvillimit vendor. Ndërkohë, Strehimi dhe Kushtet e Jetesës, Edukimi dhe Aftësitë, si dhe Siguria dhe Qeverisja peshojnë me nga 10%, duke përfaqësuar dimensione plotësuese, por thelbësore, të cilat ndikojnë në cilësinë e përgjithshme të jetës

Brenda secilës kategori, indikatorët janë shpërndarë me peshë të brendshme, në mënyrë që të ruhet balanca ndërmjet komponentëve. Për shembull, në kategorinë Infrastruktura dhe Shërbimet Publike (20%), pesha ndahet ndërmjet cilësisë së rrugëve (5%), disponueshmërisë së transportit publik (3%), besueshmërisë së furnizimit me ujë (4%), besueshmërisë së energjisë elektrike (3%), menaxhimit të mbeturinave (3%) dhe qasjes në internet dhe teknologji digjitale (2%). Në kategorinë Mundësitë Ekonomike (20%), pesha shpërndahet te shkalla e punësimit (5%), shkalla e papunësisë (5%), dendësia e bizneseve (4%), niveli i të ardhurave (3%) dhe punësimi informal (3%). Në mënyrë të ngjashme, kategoritë e tjera janë ndërtuar duke shpërndarë peshën e tyre totale ndërmjet indikatorëve përkatës, si p.sh. te shëndetësia, arsimi, siguria, strehimi dhe mjedisi

Qasja e përdorur për ndërtimin e indeksit mbështetet në logjikën e indekseve të përbëra (composite indices), ku indikatorë të ndryshëm standardizohen në një shkallë të përbashkët dhe më pas agregohen sipas peshës së tyre relative. Kjo metodë lejon që dimensionet me ndikim më të madh në mirëqenien e qytetarëve të reflektohen më fort në rezultatin final, ndërsa njëkohësisht ruhet një panoramë shumëdimensionale e cilësisë së jetës. Metoda e ndërtimit të indeksit bazohet në qasjen e indekseve të përbëra (composite indices), e cila është gjerësisht e përdorur në analiza ndërkombëtare për matjen e mirëqenies dhe zhvillim si OECD Better Life Index, UNDP Human Development Index. Në këtë kuadër, janë ndjekur parimet kryesore metodologjike, duke përfshirë: përzgjedhjen e indikatorëve relevantë dhe të matshëm, standardizimin e tyre në një shkallë të përbashkët dhe agregimin përmes një sistemi peshimi të paracaktuar.

Kjo qasje është mbështetur, në udhëzimet metodologjike të OECD për ndërtimin e indekseve të përbëra specifish Handbook on Constructing Composite Indicators, të cilat rekomandojnë përdorimin e standardizimit, peshimit dhe agregimit për të krijuar një tregues sintetik të krahasueshëm ndër njësi territoriale. Për indikatorët e mbledhur përmes anketës është përdorur një shkallë Likert 1–5, e cila më pas interpretohet në mënyrë të standardizuar, ndërsa për indikatorët ku “më pak është më mirë” është parashikuar transformim i kundërt për të siguruar që një vlerë më e lartë të nënkuptojë gjithmonë performancë më të mirë.

Anketimi realizohet në mënyrë të strukturuar dhe, për të siguruar përfaqësim sa më të mirë, kampionimi organizohet në mënyrë të shtresëzuar sipas zonës urbane e rurale dhe njësive administrative, lagjeve, fshatrave. Në mënyrë që studimi të ketë lexim të qartë gjinor, synohet balancim i pjesëmarrjes së grave dhe burrave dhe përfshihen pyetje që kapin barrierë që prekin më shumë gratë, si siguria në transport dhe në hapësira publike, ndikimi i ndërprerjeve të ujit dhe energjisë në punët e kujdesit dhe aksesueshmëria e shërbimeve për nënat e fëmijët.

Përpunimi i të dhënave është kryer duke ndjekur hapat e standardizimit e normalizimit në një shkallë të përbashkët, në mënyrë që indikatorët të bëhen të krahasueshëm, dhe më pas aplikohet peshimi sipas skemës së indeksit për të llogaritur rezultatet e kategorive dhe indeksin total për secilën bashki.

Analiza e të dhënave është përshkruese dhe nuk synon testime hipotezash apo inferenca statistikore. Rezultatet paraqiten përmes përqindjeve, mesatareve dhe krahasimeve ndërmjet bashkive dhe grupeve, duke interpretuar gjetjet në funksion të prioriteteve të investimeve dhe përmirësimit të shërbimeve.

Së fundi, mbledhja e të dhënave përmes anketës respekton parimet etike: pjesëmarrja është vullnetare, kërkohet pëlqim i informuar dhe garantohet anonimiteti. Për pyetjet sensitive ofrohet opsioni “preferoj të mos përgjigjem”. Kufizimet kryesore lidhen me natyrën subjektive të perceptimeve dhe me disponueshmërinë e të dhënave zyrtare për disa indikatorë; për këtë arsye, kombinimi i burimeve synon të ofrojë një analizë më të balancuar dhe të dobishme për vendimmarrje.

5. GJETJE NGA ANKETIMI

5.1 PROFILI BAZË

5.1.1 Të dhëna demografike

Ky seksion paraqet profilin bazë të të anketuarve të përfshirë në studim, duke ofruar një pasqyrë të shpërndarjes së tyre sipas zonës së banimit në katër bashkitë e Qarkut Elbasan: Elbasan, Librazhd, Gramsh dhe Cërrik. Analiza e këtij profili është e rëndësishme për të kuptuar përbërjen e kampionit dhe për të siguruar që rezultatet e studimit reflektojnë në mënyrë të balancuar realitetin territorial, duke marrë parasysh dallimet ndërmjet zonave urbane dhe rurale.

Shpërndarja sipas zonës së banimit është një element kyç në interpretimin e të dhënave, pasi aksesit në infrastrukturë, shërbime publike dhe mundësi ekonomike ndryshon ndjeshëm midis zonave urbane dhe atyre rurale. Për këtë arsye, përfaqësimi i të anketuarve nga të dyja këto zona mundëson një analizë më të plotë dhe më të besueshme të cilësisë së jetës dhe të kushteve të jetesës në nivel vendor. Tabela dhe grafiku në vijim paraqesin këtë shpërndarje dhe shërbejnë si bazë për interpretimin e rezultateve të mëtejshme të studimit.

Në total, janë përfshirë 121 të anketuar, ku pjesa më e madhe e tyre jetojnë në zona urbane (63 persona), ndërsa 52 të anketuar janë nga zona rurale dhe 6 raste nuk kanë dhënë përgjigje. Në nivel

bashkie, Elbasani dhe Librazhdi paraqesin një shpërndarje të balancuar midis zonave urbane dhe rurale (15 me 15 dhe 16 me 16), duke reflektuar një përfaqësim të barabartë territorial. Në Cërrik vërehet një dominim i lehtë i zonave rurale (13 kundrejt 12 urbane), ndërsa në Gramsh pjesa më e madhe e të anketuarve janë nga zona urbane (20 kundrejt 8 rurale). Kjo shpërndarje tregon se kampioni ofron një bazë të mirë për krahasime territoriale, megjithatë diferencat në përfaqësim, sidomos në Gramsh, duhen marrë në konsideratë gjatë interpretimit të rezultateve, pasi mund të ndikojnë në perceptimin e përgjithshëm mbi cilësinë e jetës dhe aksesin në shërbime.

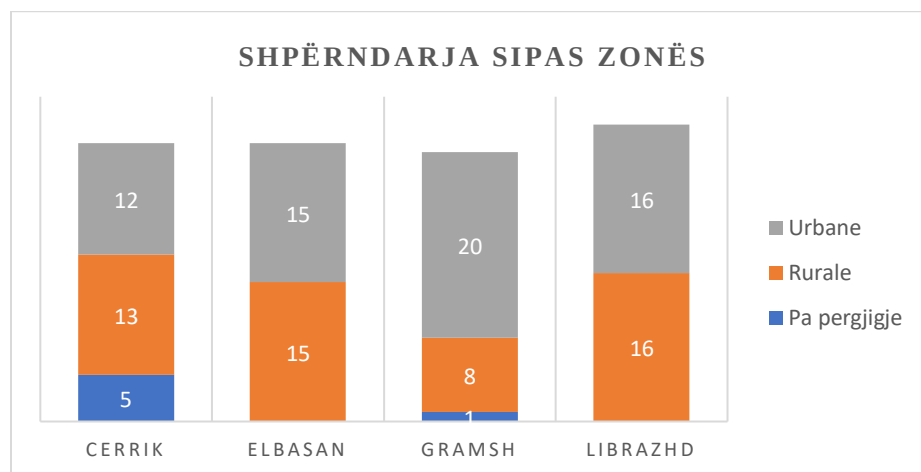
Tabela 1: Shpërndarja sipas zonës

SHPËRNDARJA SIPAS ZONËS				
Bashkia	Pa përgjigje	Rurale	Urbane	Totali
Cërrik	5	13	12	30
Elbasan		15	15	30
Gramsh	1	8	20	29
Librazhd		16	16	32
Totali	6	52	63	121

Përpunuar nga autorët.

Figura 1 ilustron shpërndarjen e të anketuarve sipas zonës së banimit për katër bashkitë e Qarkut Elbasan, duke reflektuar vizualisht të dhënat e paraqitura në tabelë. Siç vërehet, pjesa më e madhe e të anketuarve i përket zonave urbane, ndërsa një pjesë e konsiderueshme vjen nga zonat rurale, çka siguron një përfaqësim relativisht të balancuar territorial.

Figura 1: Shpërndarja sipas zonës

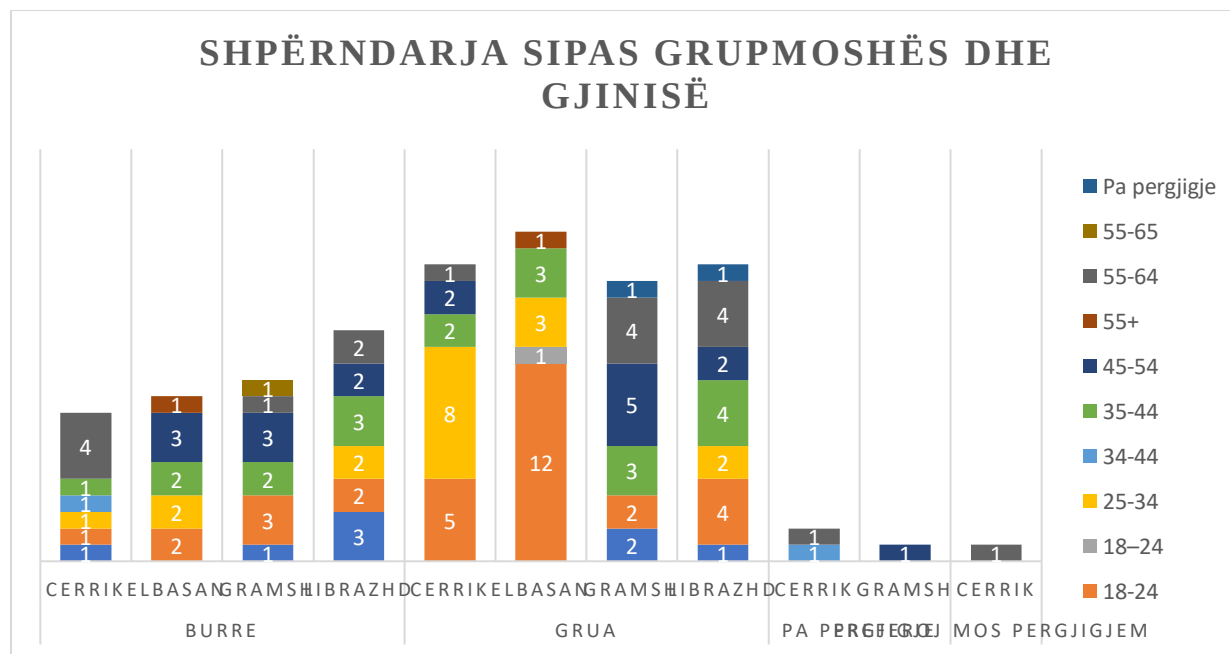
Përpunuar nga autorët.

5.1.2 Shpërndarja e të anketuarve sipas grupmoshës dhe gjinisë

Në katër bashkitë e Qarkut Elbasan kampioni dominohet nga gratë, të cilat përbëjnë 73 nga 121 të anketuarit, ndërsa burrat janë 44. Kjo nënkupton se perceptimet dhe vlerësimet e mbledhura në studim pasqyrojnë në një masë më të madhe përvojat e grave. Nga pikëpamja e moshës, grupmosha më e përfaqësuar është 18-24 vjeç, me 31 të anketuar në total, e ndjekur nga grupmoshat 35-44 vjeç me 20 të anketuar dhe 25-34, 45-54 dhe 55-64 vjeç, secila me nga 18-20 raste. Numri i të anketuarve të moshës 65+ është më i kufizuar, çka tregon një përfaqësim më të ulët të moshave të treta në kampion.

Nga pikëpamja e grupmoshës, grafiku evidenton një dominim të grupmoshave të reja dhe aktive, të cilat shfaqen me frekuencë më të lartë në të gjitha bashkitë. Kjo është veçanërisht e dukshme te gratë, ku segmenti 18-24 vjeç është më i theksuar, sidomos në Elbasan dhe Cërrik. Ndërkohë, grupmoshat më të avancuara (55+ dhe 65+) janë më pak të përfaqësuara, duke treguar një pjesëmarrje më të kufizuar të moshave të treta në anketë.

Figura 2: Shpërndarja sipas grupmoshës dhe gjinisë

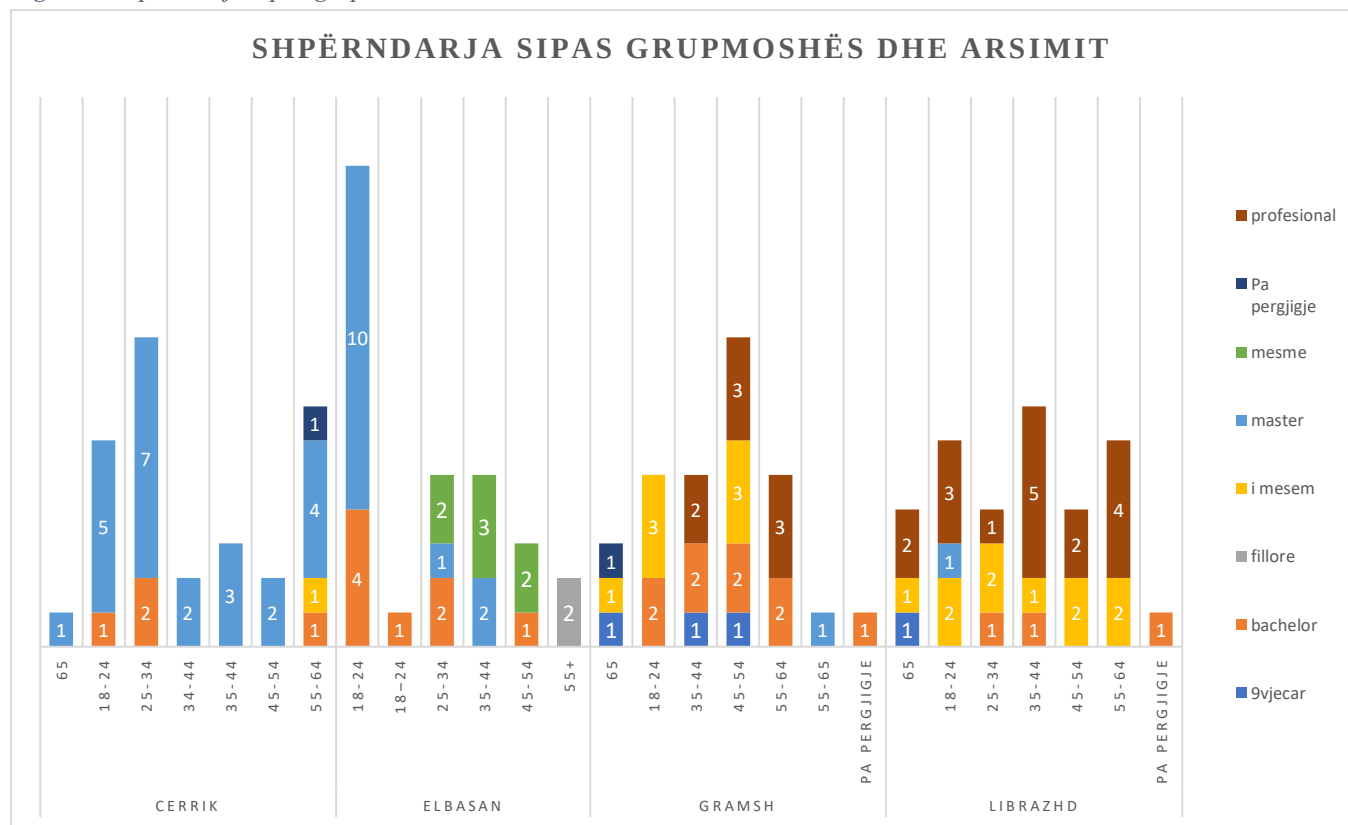
Përpunuar nga autorët.

5.1.3 Shpërndarja e të anketuarve sipas grupmoshës dhe nivelit të arsimit

Shpërndarja e të anketuarve sipas grupmoshës dhe nivelit të arsimit ofron një pasqyrë të rëndësishme mbi profilin arsimor të kampionit në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Në total, vihet re se pjesa më e madhe e të anketuarve kanë nivel arsimor Master (39 raste), e ndjekur nga Bachelor (24 raste) dhe arsim profesional (25 raste), ndërsa nivelet më të ulëta të arsimit, si arsimi fillor dhe 9-vjeçar, janë më pak të përfaqësuara. Kjo tregon se kampioni dominohet nga individë me nivel relativisht të lartë arsimor, çka mund të ndikojë në mënyrën e perceptimit të shërbimeve dhe cilësisë së jetës.

Në tërësi, kjo shpërndarje tregon se kampioni përbëhet kryesisht nga individë me arsim të mesëm dhe të lartë, gjë që ofron një bazë të mirë për analiza të informuara mbi cilësinë e jetës, por njëkohësisht kërkon kujdes në interpretim, pasi grupet me nivel më të ulët arsimor janë më pak të përfaqësuara.

Figura 3: Shpërndarja sipas grupmoshës dhe arsimit

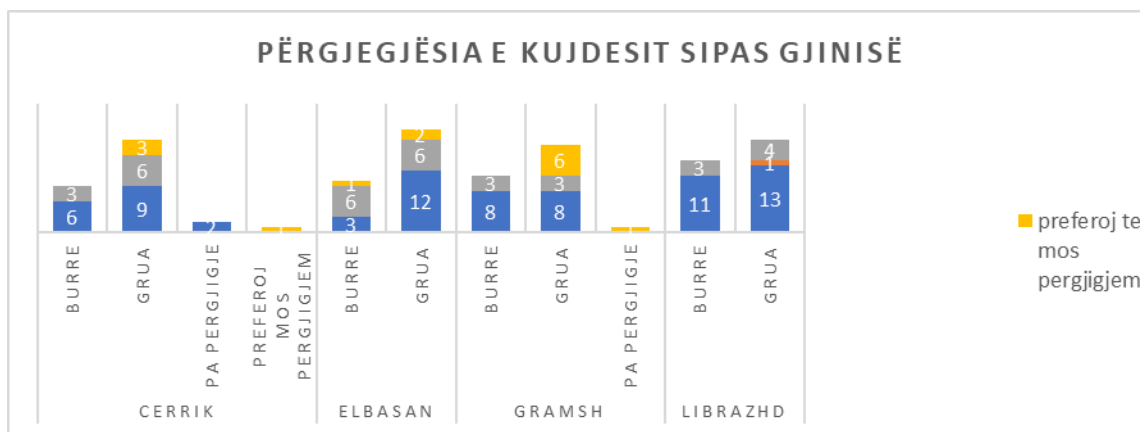
Përpunuar nga autorët.

5.1.4 Dimensioni gjinor mbi përgjegjësinë e kujdesit

Shpërndarja e përgjigjeve mbi përgjegjësinë e kujdesit sipas gjinisë tregon se shumica e të anketuarve deklarojnë se nuk mbajnë përgjegjësi kujdesi (72 raste), ndërsa 34 të anketuar pohojnë se kanë përgjegjësi të tilla dhe 14 preferojnë të mos përgjigjen, çka mund të lidhet me ndjeshmërinë e temës. Në aspektin gjinor, vihet re një dallim i moderuar: gratë raportojnë në një masë më të lartë përgjegjësi kujdesi krahasuar me burrat, megjithëse diferenca nuk është shumë e theksuar në të gjitha bashkitë. Në nivel bashkie, Librazhdi paraqet përqindjen më të lartë të të anketuarve që deklarojnë se nuk kanë përgjegjësi kujdesi (24 raste), ndërsa në Elbasan dhe Cërrik vihet re një pjesëmarrje më e madhe e individëve që raportojnë se kanë përgjegjësi kujdesi. Gjithashtu, prania e përgjigjeve “preferoj të mos përgjigjem” dhe “pa përgjigje”, megjithëse e kufizuar, sugjeron se çështjet që lidhen me kujdesin (p.sh. për fëmijë, të moshuar apo persona në nevojë) mund të perceptohen si çështje private ose të ndjeshme nga disa të anketuar.

Në tërësi, këto të dhëna sugjerojnë se përgjegjësitë e kujdesit vazhdojnë të kenë një dimension gjinor, me një përfshirje më të madhe të grave, por gjithashtu tregojnë edhe një shpërndarje relativisht të balancuar në disa bashki, duke reflektuar ndryshime graduale në rolet tradicionale të kujdesit.

Figura 4: Përgjegjësia e kujdesit sipas gjinisë

Përpunuar nga autorët.

5.2.INFRASTRUKTURA DHE SHËRBIMET PUBLIKE

5.2.1 Vlerësimi i treguesve të infrastrukturës dhe shërbimeve publike

Vlerësimi mesatar i treguesve të infrastrukturës dhe shërbimeve publike tregon se perceptimi i të anketuarve në katër bashkitë e Qarkut Elbasan luhetet kryesisht ndërmjet nivelit të dobët dhe mesatar. Mesataret totale variojnë nga 2.43 për disponueshmërinë e transportit, që sipas shkallës së përdorur përfaqëson një vlerësim të dobët, deri në 2.92 për furnizimin me ujë, që përfaqëson një vlerësim mesatar. Kjo nënkupton se, megjithëse shërbimet bazë janë të pranishme në jetën e përditshme të qytetarëve, cilësia dhe aksesueshmëria e tyre shpesh nuk arrijnë të përmbushin plotësisht pritshmëritë, duke krijuar ndjesinë e një shërbimi që ekziston, por nuk funksionon gjithmonë siç duhet.

Nga pikëpamja sektoriale, transporti rezulton fusha më problematike në të gjitha bashkitë, pasi si disponueshmëria, ashtu edhe siguria e tij marrin vlerësime të ulëta. Kjo përkthehet në vështirësi konkrete për qytetarët, të cilët mund të hasin pengesa në lëvizjen e përditshme për punë, shkollë apo shërbime bazë. Në krahasim me të, furnizimi me ujë dhe në disa raste furnizimi me energji elektrike paraqiten disi më mirë, por edhe këta tregues mbeten kryesisht në nivel mesatar dhe larg vlerësimeve të larta. Pra, edhe pse këto shërbime janë jetike dhe të pranishme, ato jo gjithmonë ofrojnë sigurinë dhe qëndrueshmërinë që qytetarët presin në jetën e përditshme.

Analiza e devijimit standard tregon gjithashtu një variabilitet relativisht të lartë në perceptimet e të anketuarve, me vlera që në shumicën e rasteve lëvizin rreth 1.0–1.5. Kjo nënkupton se përvojat e qytetarëve nuk janë homogjene dhe se brenda së njëjtës bashki ekzistojnë dallime të dukshme në aksesin dhe cilësinë e shërbimeve. Në praktikë, kjo do të thotë se disa qytetarë mund të kenë akses relativisht të mirë, ndërsa të tjerë përballen me mungesa apo cilësi më të ulët të shërbimeve, duke reflektuar pabarazi të brendshme. Këto dallime mund të lidhen me pozicionin gjeografik, kontrastet ndërmjet zonave urbane dhe rurale, si edhe me faktorë të tjerë socialë dhe infrastrukturorë që ndikojnë drejtpërdrejt në jetën e përditshme.

Në tërësi, gjetjet tregojnë se infrastruktura dhe shërbimet publike në bashkitë e studiuara perceptohen kryesisht në nivele të dobëta deri mesatare, me pak raste që arrijnë nivelin e mirë. Kjo situatë nuk është thjesht një çështje shifrash, por reflekton përvojën reale të qytetarëve dhe sfidat që ata përballen çdo ditë. Prandaj, këto rezultate nënvizojnë nevojën për planifikim më të kujdesshëm dhe investime më të targetuara, të orientuara sipas sektorëve dhe dallimeve territoriale, me qëllim përmirësimin e cilësisë së jetës dhe krijimin e kushteve më dinjitoze për të gjithë qytetarët.

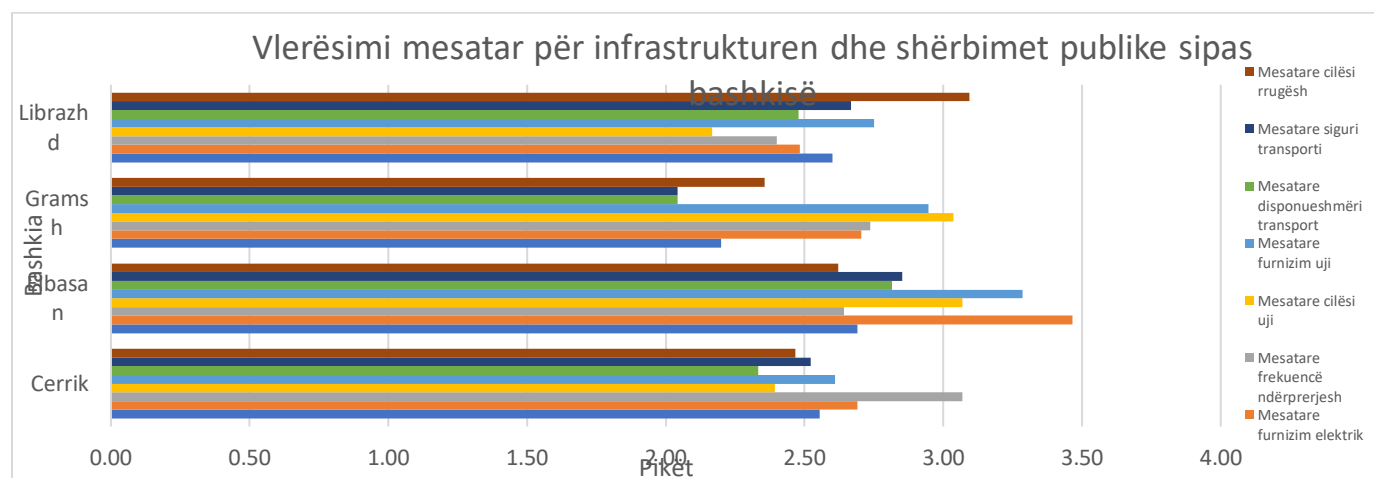
Tabela 2: Vlerësimi mesatar për treguesit e infrastrukturës dhe shërbimeve publike

VLERËSIMI MESATAR PËR TREGUESIT E INFRASTRUKTURËS DHE SHËRBIMEVE PUBLIKE SIPAS BASHKIVE								
Bashkia	Mesatare Rutinë grumbullimi	Mesatare furnizim elektrik	Mesatare frekuencë ndërprerjesh	Mesatare cilësi uji	Mesatare furnizim uji	Mesatare disponueshmëri transport	Mesatare siguri transporti	Mesatare cilësi rrugësh
Cërrik	2.56	2.69	3.07	2.39	2.61	2.33	2.52	2.47
Elbasan	2.69	3.47	2.64	3.07	3.29	2.81	2.85	2.62
Gramsh	2.20	2.70	2.74	3.04	2.95	2.04	2.04	2.36
Librazhd	2.60	2.48	2.40	2.17	2.75	2.48	2.67	3.09
Totali	2.53	2.84	2.74	2.69	2.92	2.43	2.53	2.65

Bashkia	Dev.Stand Rutinë grumbullimi	Dev.Stand Furnizim elektrik	Dev.Stand Frekuencë ndërprerjesh	Dev.Stand Cilësi uji	Dev.Stand Furnizim uji	Dev.Stand Disponueshmëri transport	Dev.Stand Siguri transporti	Dev.Stand Cilësi rrugësh
Cërrik	1.25	1.07	1.46	1.23	1.50	0.87	0.85	0.97
Elbasan	1.11	1.17	0.95	1.13	0.98	1.11	0.91	1.05
Gramsh	0.77	1.27	1.33	1.37	1.47	0.88	0.77	1.03
Librazhd	1.29	1.31	1.23	1.31	1.55	1.08	1.15	1.15
Totali	1.14	1.25	1.26	1.30	1.37	1.02	0.96	1.08

Përpunuar nga autorët.

Figura 5: Vlerësimi për infrastrukturën dhe shërbimet publike

Përpunuar nga autorët.

5.2.2 Aksesit në internet dhe digjitalizimi

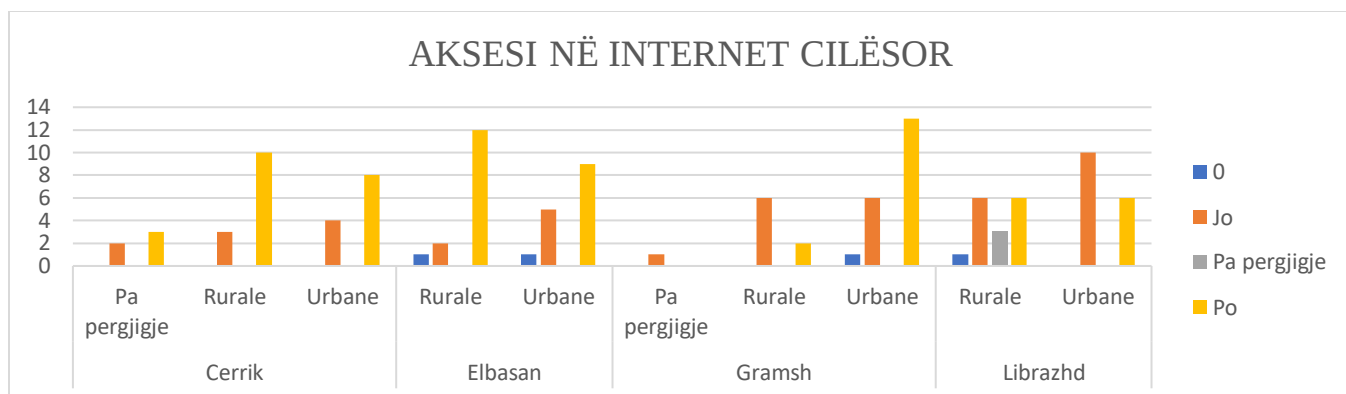
Aksesit në internet cilësor paraqitet relativisht i përhapur në katër bashkitë e Qarkut Elbasan, ku 69 nga 121 të anketuar (rreth 57%) deklarojnë se kanë akses në internet cilësor, ndërsa 45 të anketuar (rreth 37%) raportojnë mungesë të tij, dhe një pjesë shumë e vogël nuk kanë dhënë përgjigje. Këto të dhëna tregojnë se, megjithëse interneti është kthyer tashmë në një shërbim bazë dhe pjesë e pandashme e jetës së përditshme, një pjesë e konsiderueshme e popullsisë vijon të përballet me kufizime reale në akses ose në cilësinë e tij. Për shumë qytetarë, kjo nënkupton vështirësi në komunikim, në marrjen e informacionit apo në përdorimin e shërbimeve online.

Në nivel bashkie, Cërriku dhe Elbasani paraqiten me nivelet më të larta të aksesit, ku shumica e të anketuarve raportojnë se kanë internet cilësor (nga 21 raste në secilën bashki). Kjo sugjeron një përqendrim më të mirë të infrastrukturës digjitale dhe mundësi më të mëdha për përfitim nga shërbimet online. Në të kundërt, Librazhdi shfaq sfidat më të theksuara, ku shumica e të anketuarve (16 raste) deklarojnë mungesë të aksesit cilësor, duke e bërë këtë bashki më problematiken në këtë drejtim. Gramshi paraqet një situatë më të balancuar, por me një numër relativisht të lartë të përgjigjeve negative (13 raste), çka sinjalizon kufizime të vazhdueshme dhe një nevojë për përmirësim të mëtejshëm të infrastrukturës.

Një dallim i qartë evidentohet edhe midis zonave urbane dhe rurale. Në përgjithësi, zonat urbane kanë një akses më të mirë në internet cilësor, ndërsa zonat rurale përballen me më shumë kufizime, si në shtrirje ashtu edhe në cilësi. Ky hendek është veçanërisht i dukshëm në bashki si Gramsh dhe Librazhd, ku në zonat rurale dominon mungesa e aksesit ose cilësia e dobët e internetit. Për banorët e këtyre zonave, kjo përkthehet shpesh në më pak mundësi për arsim online, punë në distancë apo akses në shërbime digjitale.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se aksesit në internet cilësor mbetet një sfidë territoriale dhe zhvillimore, me dallime të dukshme ndërmjet bashkive dhe zonave. Duke qenë se interneti përbën një komponent kyç për aksesin në shërbime digjitale, arsim, punësim dhe informim, përmirësimi i tij nuk është vetëm çështje infrastrukture, por edhe mundësish për një jetë më të mirë. Prandaj, adresimi i këtyre pabarazive duhet të konsiderohet një prioritet i rëndësishëm për rritjen e cilësisë së jetës dhe përfshirjes sociale në nivel vendor.

Figura 6: Aksesit në internet

Përpunuar nga autorët.

5.2.3 Strehimi dhe Kushtet e Jetesës

Vlerësimi mesatar i strehimit dhe kushteve të jetesës tregon një nivel përgjithësisht mesatar në katër bashkitë e Qarkut Elbasan, me një mesatare totale prej 2.64 për koston e strehimit dhe 2.93 për kushtet e banimit. Kushtet e banimit perceptohen disi më mirë sesa përballueshmëria e kostonë së strehimit, por të dy treguesit mbeten brenda nivelit mesatar dhe nuk arrijnë një vlerësim të mirë. Kjo sugjeron se, ndonëse shumica e familjeve kanë një vend për të jetuar në kushte relativisht të pranueshme, aspekti financiar i strehimit vazhdon të jetë një shqetësim i rëndësishëm në jetën e përditshme.

Në nivel bashkie, Cërriku paraqet vlerësimet më të larta, veçanërisht për kushtet e banimit (3.40), që sipas shkallës së përdorur hyn në kategorinë e vlerësimit të mirë, duke reflektuar një perceptim më pozitiv për cilësinë e banesave në këtë bashki. Kjo mund të lidhet me kushte më të mira të banimit ose me një ndjenjë më të madhe kënaqësie nga ana e banorëve. Elbasani ndjek me një performancë relativisht të qëndrueshme, me vlerësime mesatare për të dy treguesit, duke treguar një situatë të balancuar, por ende me hapësirë për përmirësim. Në kontrast, Gramshi paraqet vlerësimet më të ulëta si për koston e strehimit (2.36), ashtu edhe për kushtet e banimit (2.36), të cilat tregojnë një perceptim të dobët dhe sinjalizojnë sfida më të theksuara për banorët e kësaj bashkie. Librazhdi pozicionohet ndërmjet këtyre dy skajeve, me vlerësime mesatare, por më të ulëta se Cërriku dhe Elbasani, veçanërisht për kushtet e banimit (2.73), duke reflektuar një situatë të ndërmjetme, por jo plotësisht të kënaqshme.

Dallimi ndërmjet dy treguesve tregon se, edhe pse kushtet fizike të banimit perceptohen disi më mirë, kostoja e strehimit mbetet një aspekt më problematik për qytetarët, duke ndikuar drejtpërdrejt në mirëqenien ekonomike të familjeve. Për shumë familje, përballimi i kostove të strehimit mund të jetë një barrë e vazhdueshme, që ndikon në buxhetin familjar dhe në cilësinë e jetës.

Në tërësi, këto rezultate sugjerojnë nevojën për ndërhyrje të balancuara që të adresojnë si cilësinë e banimit, ashtu edhe përballueshmërinë e strehimit, veçanërisht në bashkitë me vlerësime më të ulëta. Përmirësimi i këtyre aspekteve nuk lidhet vetëm me infrastrukturën fizike, por edhe me

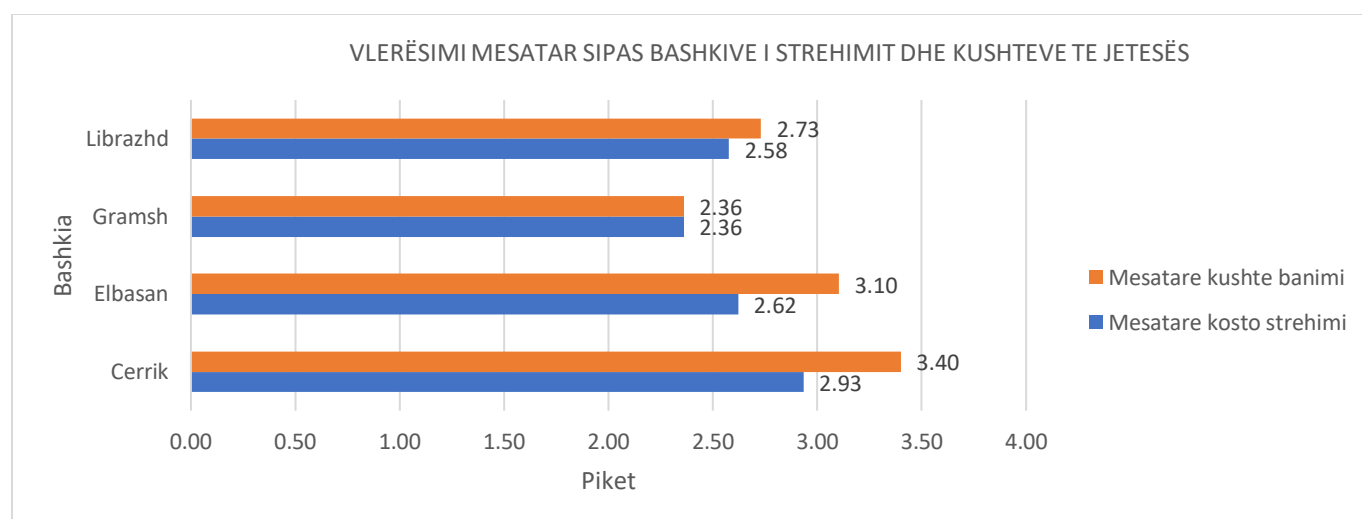
krijimin e kushteve më të sigurta, më të përballueshme dhe më dinjitoze për jetën e përditshme të qytetarëve.

Tabela 3: Vlerësimi mesatar i strehimit dhe kushteve të jetesës

VLERËSIMI MESATAR SIPAS BASHKIVE I STREHIMIT DHE KUSHTEVE TË JETESËS		
Bashkia sipas zonës	Mesatare kosto strehimi	Mesatare kushte banimi
Cërrik	2.93	3.40
Elbasan	2.62	3.10
Gramsh	2.36	2.36
Librazhd	2.58	2.73
Totali	2.64	2.93

Përpunuar nga autorët.

Figura 7: Vlerësimi i strehimit dhe kushteve të jetesës

Përpunuar nga autorët.

5.3.MUNDËSITË EKONOMIKE

Vlerësimi mesatar i perceptimit të mundësive ekonomike tregon se në katër bashkitë e Qarkut Elbasan ky dimension perceptohet kryesisht në nivele të dobëta deri mesatare. Mesatarja totale është 1.99 për mundësitë e punësimit, që përfaqëson një vlerësim të dobët, 2.79 për përhapjen e punës informale, që hyn në nivelin mesatar, dhe 2.16 për koston e jetesës, që gjithashtu vlerësohet si e dobët. Këto rezultate sugjerojnë se për shumë qytetarë, gjetja e një pune të qëndrueshme dhe përballimi i shpenzimeve të përditshme mbeten sfida reale, duke ndikuar drejtpërdrejt në sigurinë ekonomike dhe mirëqenien e familjeve.

Në nivel bashkie, Elbasani dhe Cërriku paraqesin vlerësime relativisht më të larta krahasuar me bashkitë e tjera, megjithëse këto mbeten kryesisht në nivel mesatar ose të dobët. Në Elbasan, perceptimi për punën informale (3.28) është në kufijtë e nivelit të mirë, çka mund të tregojë një përhapje të konsiderueshme të saj në tregun e punës dhe një mbështetje të pjesshme të ekonomisë në forma joformale të punësimit. Në Cërrik, vlerësimet janë disi më të balancuara, por gjithsesi tregojnë kufizime në mundësitë e punësimit (2.33) dhe në përballimin e kostos së jetesës (2.21), duke reflektuar sfida që ndihen në përditshmërinë e qytetarëve.

Në kontrast, Gramshi dhe Librazhdi paraqesin vlerësimet më të ulëta, veçanërisht për mundësitë e punësimit (1.54 në Gramsh dhe 1.81 në Librazhd) dhe koston e jetesës (1.80 dhe 1.89), të cilat reflektojnë një perceptim të dobët dhe sinjalizojnë sfida më të theksuara ekonomike. Për banorët e këtyre bashkive, mungesa e mundësive për punësim dhe vështirësitë në përballimin e jetesës mund të ndikojnë në stabilitetin financiar dhe në perspektivat për të ardhmen. Edhe niveli i punës informale në këto bashki mbetet më i ulët në vlerësim, por kjo nuk nënkupton domosdoshmërisht një situatë më të mirë, pasi mund të lidhet me mungesën e përgjithshme të mundësive ekonomike dhe jo me formalizim të tregut të punës.

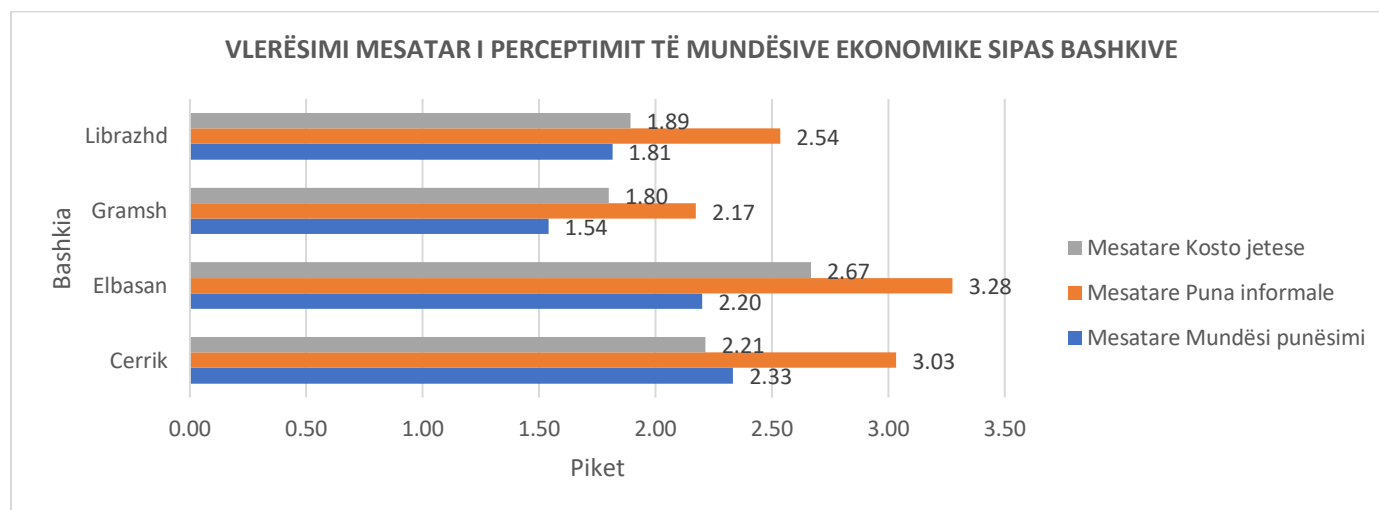
Në tërësi, këto gjetje tregojnë se dimensionin ekonomik përbën një nga sfidat më të rëndësishme për cilësinë e jetës në bashkitë e studiuara. Nivelet e ulëta të perceptimit për mundësitë e punësimit dhe vlerësimi i dobët i kostos së jetesës nuk janë vetëm tregues statistikorë, por pasqyrojnë realitete konkrete që përjetojnë nga qytetarët çdo ditë. Kjo nënvizon nevojën për politika vendore më aktive dhe të targetuara, që synojnë nxitjen e punësimit, formalizimin e ekonomisë dhe përmirësimin e kushteve ekonomike për familjet, veçanërisht në bashkitë më periferike dhe më të prekura nga këto sfida.

Tabela 4: Vlerësimi mesatar i perceptimit të mundësive ekonomike sipas bashkive

VLERËSIMI MESATAR I PERCEPTIMIT TË MUNDËSIVE EKONOMIKE SIPAS BASHKIVE					
Bashkia	Mesatare Mundësi punësimi	Mesatare informale	Puna	Mesatare jetese	Kosto
Cërrik	2.33	3.03		2.21	
Elbasan	2.20	3.28		2.67	
Gramsh	1.54	2.17		1.80	
Librazhd	1.81	2.54		1.89	
Totali	1.99	2.79		2.16	

Përpunuar nga autorët.

Figura 8: Vlerësimi perceptimit të mundësive ekonomike

Përpunuar nga autorët.

5.4.EDUKIMI DHE AFTËSITË

Vlerësimi mesatar i cilësisë së edukimit dhe aksesit në arsim tregon se ky dimension perceptohet përgjithësisht në nivele mesatare, me një mesatare totale prej 2.68 për cilësinë e shkollës dhe 2.62 për aksesin shkollor. Këto rezultate sugjerojnë se sistemi arsimor është i pranishëm dhe funksional në jetën e përditshme të komunitetit, por ende nuk arrin të përmbushë plotësisht pritshmëritë e qytetarëve në aspektin e cilësisë dhe të aksesueshmërisë. Pra, ndërsa ekziston një bazë e qëndrueshme e ofrimit të shërbimit arsimor, perceptimi i përgjithshëm reflekton nevojën për përmirësime të mëtejshme në disa elemente kyçe.

Në një këndvështrim më të gjerë, këto vlerësime mesatare mund të interpretohen si një tregues i një sistemi që funksionon në mënyrë të qëndrueshme, por që nuk ka arritur ende të krijojë një përvojë të plotë dhe të kënaqshme për të gjithë përdoruesit e tij. Arsimi, si një nga shtyllat kryesore të zhvillimit social dhe ekonomik, ka një ndikim të drejtpërdrejtë jo vetëm në mirëqenien aktuale të familjeve, por edhe në perspektivat afatgjata të brezave të rinj. Për shumë familje, cilësia e shkollimit të fëmijëve përbën një faktor vendimtar në vendimmarrjen e tyre për vendbanimin, punësimin dhe investimin në të ardhmen, ndaj çdo mangësi në këtë drejtim ndjehet në mënyrë të menjëhershme dhe të drejtpërdrejtë.

Në nivel bashkie, dallimet në perceptim janë të dukshme dhe ofrojnë një pasqyrë më të detajuar të realitetit territorial. Bashkia Cërrik paraqet vlerësimin më të lartë për cilësinë e shkollës (3.10) dhe një nivel mesatar për aksesin (2.86), duke reflektuar një perceptim relativisht më pozitiv krahasuar me bashkitë e tjera. Ky rezultat mund të lidhet me kushte më të mira në infrastrukturën shkollore, një organizim më efikas të procesit mësimor apo një marrëdhënie më të qëndrueshme ndërmjet institucioneve arsimore dhe komunitetit. Gjithashtu, fakti që aksesueshmëria nuk është në të njëjtin nivel me cilësinë sugjeron se, edhe pse shërbimi mund të jetë relativisht i mirë aty ku ofrohet, shpërndarja e tij në territor mund të mos jetë plotësisht e barabartë.

Bashkia Elbasan shfaq një profil më të balancuar, me një vlerësim mesatar për cilësinë (2.90) dhe një nivel pak më të lartë për aksesin (3.07), që i afrohet kufirit të një vlerësimi të mirë. Kjo tregon se në këtë bashki ekziston një shpërndarje më e qëndrueshme e shërbimeve arsimore dhe një akses më i gjerë për popullsinë. Megjithatë, diferenca ndërmjet cilësisë dhe aksesit sugjeron se përmirësimi i mëtejshëm duhet të fokusohet më shumë në aspektet cilësore të arsimit, si përmbajtja mësimore, kushtet në shkolla dhe përvoja e nxënësve.

Në kontrast, Bashkitë Gramsh dhe Librazhd paraqesin vlerësimet më të ulëta si për cilësinë, ashtu edhe për aksesin në arsim, me vlera që bien në kategorinë të dobët (nga 2.21 deri në 2.41). Këto rezultate sinjalojnë sfida më të theksuara për banorët e këtyre bashkive dhe sugjerojnë ekzistencën e pengesave strukturore në ofrimin e shërbimeve arsimore. Faktorë të tillë si distanca

nga institucionet arsimore, infrastruktura rrugore, shpërndarja e vendbanimeve dhe disponueshmëria e burimeve njerëzore dhe materiale mund të ndikojnë drejtpërdrejt në këto vlerësime.

Nga një këndvështrim më njerëzor, këto diferenca nënkuptojnë që për shumë familje në këto zona, arsimi nuk është gjithmonë një proces i lehtë dhe i aksesueshëm. Fëmijët mund të përballen me distanca më të gjata për të ndjekur shkollën, kushte më pak të favorshme mësimore apo mungesë të mbështetjes së nevojshme. Kjo krijon një barrë shtesë për familjet dhe rrit rrezikun e pabarazive në arsim, të cilat mund të reflektohen më vonë në mundësitë e punësimit dhe në integrimin social.

Analiza e devijimit standard tregon një variabilitet mesatar të perceptimeve (rreth 1.1 në total), çka sugjeron se përvojat e qytetarëve nuk janë uniforme dhe se brenda të njëjtës bashki ekzistojnë dallime të ndjeshme. Elbasani paraqet devijime më të ulëta, duke treguar një perceptim më të qëndrueshëm dhe homogjen, çka mund të lidhet me një shpërndarje më të barabartë të shërbimeve. Në të kundërt, Librazhdi shfaq variabilitet më të lartë (1.30 për cilësinë dhe 1.20 për aksesin), duke sugjeruar diferenca më të mëdha në përvojën e qytetarëve.

Këto dallime të brendshme janë veçanërisht të rëndësishme, pasi tregojnë se pabarazitë nuk ekzistojnë vetëm ndërmjet bashkive, por edhe brenda tyre. Në shumë raste, zonat urbane mund të kenë kushte dukshëm më të mira krahasuar me zonat rurale, duke krijuar një ndarje të brendshme që ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në mundësitë e fëmijëve për arsim cilësor.

Në tërësi, gjetjet tregojnë se arsimi perceptohet si një shërbim në nivel mesatar, por me dallime të dukshme territoriale dhe me nevojë për përmirësim, veçanërisht në drejtim të aksesit dhe cilësisë në bashkitë më periferike. Kjo situatë reflekton jo vetëm sfidat e sistemit arsimor, por edhe ndikimin e faktorëve më të gjerë, si infrastruktura, zhvillimi ekonomik dhe shpërndarja territoriale e popullsisë.

Në një perspektivë më të gjerë, këto rezultate nënvizojnë rëndësinë e ndërhyrjeve të targetuara që adresojnë njëkohësisht dimensionet fizike dhe cilësore të arsimit. Investimet në infrastrukturën shkollore, përmirësimi i transportit për nxënësit, rritja e cilësisë së mësimdhënies dhe sigurimi i një shpërndarjeje më të barabartë të burimeve janë elementë kyç për përmirësimin e këtij dimension.

Në fund, arsimi nuk përfaqëson vetëm një shërbim publik, por një investim afatgjatë në zhvillimin e shoqërisë. Për këtë arsye, përmirësimi i cilësisë dhe aksesit në arsim nuk ka ndikim vetëm në mirëqenien aktuale, por edhe në ndërtimin e mundësive më të barabarta dhe më të qëndrueshme për brezat e ardhshëm. Kjo e bën këtë dimension një nga elementët më kritikë për ndërhyrje në kuadër të politikave vendore dhe zhvillimit territorial.

Tabela 5: Vlerësimi mesatar i edukimit dhe aftësive

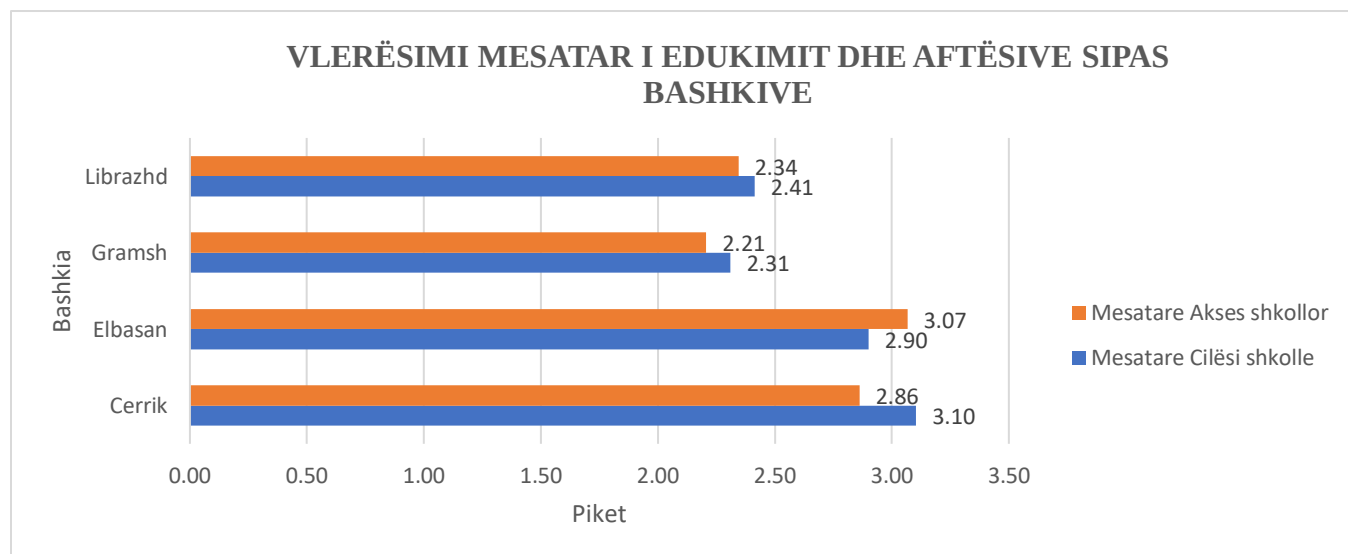
VLERËSIMI MESATAR I EDUKIMIT DHE AFTËSIVE SIPAS BASHKIVE			
Bashkia	Mesatare Cilësi shkollë	Mesatare shkollor	Akses
Cërrik	3.10	2.86	
Elbasan	2.90	3.07	
Gramsh	2.31	2.21	
Librazhd	2.41	2.34	
Totali	2.68	2.62	

Përpunuar nga autorët.

Bashkia	Dev.Stand Cilësi shkollë	Dev.Stand shkollor	Akses
Cërrik	1.18	1.06	
Elbasan	0.96	0.91	
Gramsh	1.04	1.05	
Librazhd	1.30	1.20	
Totali	1.16	1.10	

Përpunuar nga autorët.

Figura 9: Vlerësimi mesatar i edukimit dhe aftësive sipas bashkive

5.5.KUJDESI SHËNDETËSOR

Distanca nga shërbimi shëndetësor sipas bashkive tregon dallime të dukshme në aksesin në shërbimet shëndetësore në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Në total, pjesa më e madhe e të anketuarve deklarojnë se ndodhen 0 deri 15 minuta larg nga një shërbim shëndetësor (43 raste) ose 16 deri 30 minuta larg (40 raste), çka sugjeron se për shumicën e qytetarëve ekziston një nivel relativisht i pranueshëm aksesit fizik ndaj këtyre shërbimeve. Kjo tregon se, në përgjithësi, infrastruktura dhe shpërndarja e shërbimeve arrijnë të mbulojnë një pjesë të konsiderueshme të popullsisë dhe se një segment i madh i qytetarëve ka mundësi të arrijë në kohë të arsyeshme tek shërbimet bazë shëndetësore.

Megjithatë, interpretimi i këtyre rezultateve kërkon një vështrim më të thelluar. Edhe pse shumica e qytetarëve ndodhen brenda një distance relativisht të shkurtër, ekzistenca e një grupi të konsiderueshëm me distanca më të gjata tregon se aksesit nuk është i barabartë për të gjithë. Në mënyrë konkrete, 20 raste ndodhen 31 deri 60 minuta larg dhe 17 raste më shumë se 60 minuta larg, duke sinjalizuar kufizime të rëndësishme në akses për një segment të popullsisë. Për këta qytetarë, distanca nuk është thjesht një tregues gjeografik, por një pengesë reale që ndikon në përdorimin e shërbimeve dhe në kohën e reagimit në situata të nevojshme.

Në aspekt praktik, një distancë mbi 30 minuta mund të përkthehet në vështirësi të konsiderueshme, sidomos për kategori vulnerabël si të moshuarit, fëmijët apo personat me sëmundje kronike. Në rastet urgjente, kjo distancë mund të ndikojë drejtpërdrejt në cilësinë e kujdesit dhe në rezultatet shëndetësore, duke e bërë aksesin një faktor kritik për mirëqenien dhe sigurinë e qytetarëve.

Në nivel bashkie, dallimet janë edhe më të theksuara dhe ofrojnë një panoramë më të qartë të pabarazive territoriale. Bashkia Cërrik paraqet situatën më të favorshme për sa i përket aksesit në shërbimet shëndetësore, pasi shumica e të anketuarve (19 nga 30) ndodhen vetëm 0 deri në 15 minuta larg. Ky rezultat sugjeron një shpërndarje më të mirë të shërbimeve ose një organizim më efikas të rrjetit shëndetësor në territor, duke e bërë aksesin më të drejtpërdrejtë për qytetarët.

Edhe Bashkia Elbasan paraqet një nivel relativisht të mirë aksesit, me shumicën e të anketuarve brenda intervalit 0 deri në 30 minuta. Ky fakt reflekton përqendrimin më të madh të institucioneve shëndetësore dhe të infrastrukturës në këtë bashki, si dhe një nivel më të lartë urbanizimi, i cili lehtëson aksesin fizik në shërbime. Megjithatë, edhe në këtë rast mund të ekzistojnë dallime të brendshme ndërmjet zonave urbane dhe periferike, të cilat nuk janë gjithmonë të dukshme në vlerësimin e përgjithshëm.

Në kontrast, Bashkitë Gramsh dhe sidomos Librazhd shfaqin kufizime më të theksuara në aksesin ndaj shërbimeve shëndetësore. Në Gramsh, një pjesë e madhe e të anketuarve ndodhen mbi 16 minuta larg, duke reflektuar sfida të lidhura me relievin, shpërndarjen e vendbanimeve dhe lidhshmërinë infrastrukturore. Ndërkohë, në Librazhd vihet re një përqendrim i lartë i rasteve me distancë mbi 30 minuta, përfshirë edhe 9 raste mbi 60 minuta, çka e bën këtë bashki më të ekspozuar ndaj vështirësive në akses.

Këto rezultate për Librazhdin janë veçanërisht domethënëse, pasi tregojnë se një pjesë e popullsisë përballet me pengesa serioze për të arritur shërbimet shëndetësore në kohë të arsyeshme. Në terma realë, kjo mund të nënkuptojë shtyrje të vizitave mjekësore, përdorim më të kufizuar të shërbimeve parandaluese dhe një varësi më të madhe nga zgjidhje alternative apo informale.

Nga një këndvështrim krahasues, mund të vërehet një ndarje e qartë ndërmjet bashkive më të urbanizuara dhe atyre me karakter më rural apo malor. Cërriku dhe Elbasani përfitojnë nga një shpërndarje më e përqendruar e shërbimeve dhe nga kushte më të favorshme infrastrukturore, ndërsa Gramshi dhe Librazhdi përballen me sfida më të mëdha që lidhen me distancat, relievin dhe shpërndarjen e popullsisë.

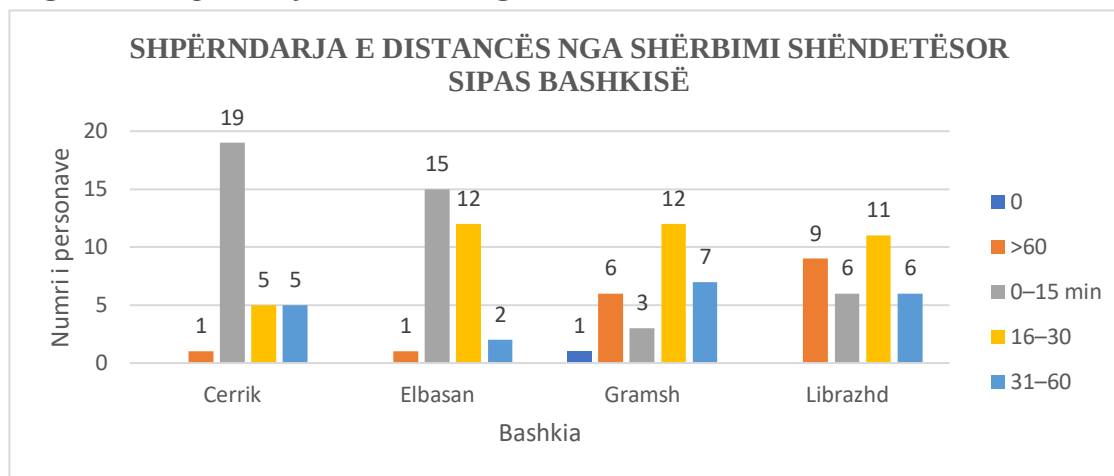
Në tërësi, këto rezultate tregojnë se aksesin në shërbimet shëndetësore mbetet i pabarabartë ndërmjet bashkive, me sfida më të theksuara në zonat më periferike dhe më pak të zhvilluara. Distanca e madhe nga shërbimet nuk është vetëm një çështje fizike, por ndikon drejtpërdrejt në përdorimin e tyre, në frekuencën e vizitave, në kohën e reagimit dhe në cilësinë e kujdesit shëndetësor që marrin qytetarët.

Në një perspektivë më të gjerë, këto pabarazi në akses mund të kontribuojnë në thellimin e diferencave sociale dhe shëndetësore ndërmjet zonave, duke krijuar një cikël ku zonat me më pak akses kanë edhe rezultate më të dobëta në mirëqenie. Kjo e bën aksesin në shërbime shëndetësore një nga dimensionet më kritike për ndërhyrje në kuadër të politikave vendore.

Në këtë kontekst, rezultatet nënvizojnë nevojën për ndërhyrje të targetuara që synojnë përmirësimin e lidhshmërisë infrastrukturore, rritjen e pranisë së shërbimeve në zonat më të largëta dhe optimizimin e shpërndarjes së burimeve shëndetësore. Zgjidhje të tilla mund të përfshijnë jo vetëm investime në infrastrukturë fizike, por edhe modele alternative të ofrimit të shërbimeve, si shërbimet mobile apo digjitalizimi i kujdesit shëndetësor.

Në fund, aksesueshmëria në shërbimet shëndetësore nuk lidhet vetëm me distancën, por me mundësinë reale të qytetarëve për të marrë kujdes në kohën dhe cilësinë e duhur. Për këtë arsye, përmirësimi i këtij dimensionit është thelbësor për garantimin e barazisë dhe për rritjen e përgjithshme të cilësisë së jetës në të gjithë territorin e Qarkut Elbasan.

Figura 10: Shpërndarja e distancës nga shërbimi shëndetësor

Përpunuar nga autorët.

5.5.1 Lehtësia e marrjes së shërbimit

Vlerësimi mesatar i lehtësisë së marrjes së shërbimit shëndetësor tregon se ky dimension perceptohet përgjithësisht në nivele të dobëta deri mesatare në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Mesatarja totale prej 2.56 sugjeron se, sipas të anketuarve, procesi i marrjes së shërbimit shëndetësor nuk është plotësisht i lehtë dhe mbetet në kufirin mes një vlerësimi të dobët dhe atij mesatar. Kjo do të thotë se, edhe kur shërbimi është fizikisht i arritshëm, mënyra se si ai merret në praktikë nuk përjetohet gjithmonë si e thjeshtë, e shpejtë apo e organizuar.

Në një analizë më të thelluar, lehtësia e marrjes së shërbimit lidhet me një sërë faktorësh që ndikojnë drejtpërdrejt në përvojën e qytetarëve, si koha e pritjes, procedurat administrative, qartësia e informacionit, organizimi i shërbimit dhe komunikimi me personelin. Një vlerësim në këtë nivel sugjeron se qytetarët përballen me pengesa të vogla, por të përsëritura, të cilat në tërësi krijojnë një përvojë jo plotësisht të kënaqshme dhe shpeshherë të lodhshme.

Paralelisht, vlerësimi mesatar i disponueshmërisë së mjekut tregon se ky dimension perceptohet përgjithësisht në nivele mesatare në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Mesatarja totale është 2.93 për kujdesin nënë-fëmijë dhe 2.86 për raportin mjek-pacient, çka sugjeron se shërbimet ekzistojnë dhe janë të aksesueshme deri në një masë, por nuk arrijnë nivele të larta cilësie sipas perceptimit të qytetarëve.

Kombinimi i këtyre dy treguesve – lehtësia e marrjes së shërbimit dhe disponueshmëria e mjekut, jep një pasqyrë më të plotë të funksionimit të sistemit shëndetësor. Nga njëra anë, shërbimet janë të pranishme dhe në një masë të konsiderueshme të aksesueshme, por nga ana tjetër, mënyra se si ato ofrohen dhe përjetojnë nga qytetarët mbetet një pikë e dobët. Kjo tregon se sfida nuk qëndron vetëm në ekzistencën e shërbimeve, por edhe në cilësinë e ndërveprimit ndërmjet sistemit dhe përdoruesit.

Në nivel bashkie, dallimet janë të dukshme dhe ndihmojnë në identifikimin e profileve të ndryshme të shërbimit. Bashkia Elbasan paraqet vlerësimin më të lartë për lehtësinë e marrjes së shërbimit (2.83), duke reflektuar një përvojë relativisht më të mirë dhe më të organizuar për qytetarët. Po ashtu, Elbasani ka vlerësimin më të lartë për raportin mjek–pacient (3.07), që i afrohet nivelit të mirë, duke sugjeruar një marrëdhënie më të qëndrueshme dhe më profesionale ndërmjet qytetarëve dhe personelit shëndetësor.

Bashkia Cërrik paraqet një situatë të ndërmjetme, me një vlerësim prej 2.65 për lehtësinë e marrjes së shërbimit dhe rezultatin më të lartë për kujdesin nënë–fëmijë (3.11). Kjo tregon se në disa aspekte specifike të shërbimit shëndetësor ekzistojnë praktika më të mira, por në tërësi përvoja e qytetarëve mbetet në nivel mesatar. Ky kombinim sugjeron një sistem që funksionon mirë në segmente të caktuara, por që nuk është ende i njëtrajtshëm në të gjithë dimensionet.

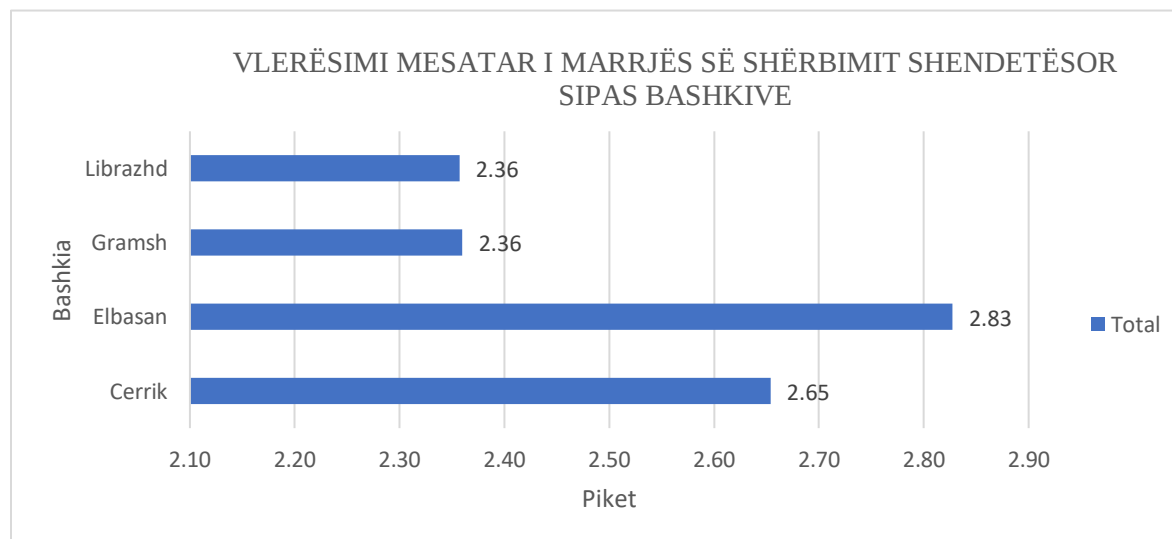
Në kontrast, Bashkitë Gramsh dhe Librazhd paraqesin vlerësimet më të ulëta për lehtësinë e marrjes së shërbimit (2.36 secila), duke reflektuar vështirësi më të theksuara në aksesin praktik dhe përdorimin e shërbimeve. Në këto bashki, edhe treguesit e disponueshmërisë së mjekut mbeten në nivele mesatare, por me prirje drejt kufirit të vlerësimit të dobët, veçanërisht për raportin mjek–pacient në Librazhd (2.67).

Tabela 6: Vlerësimi mesatar i marrjes së shërbimit shëndetësor

VLERËSIMI MESATAR I MARRJES SË SHËRBIMIT SHËNDETËSOR SIPAS BASHKIVE	
Bashkia	Mesatare Lehtësi shërbimi
Cërrik	2.65
Elbasan	2.83
Gramsh	2.36
Librazhd	2.36
Totali	2.56
Bashkia	Dev.Stand Lehtësi shërbimi
Cërrik	1.26
Elbasan	0.85
Gramsh	0.81
Librazhd	1.22
Totali	1.06

Përpunuar nga autorët.

Figura 11: Vlerësimi i marrjes së shërbimit shëndetësor sipas bashkive

Përpunuar nga autorët.

Këto rezultate tregojnë se në zonat më periferike sfidat janë të shumëfishta dhe ndërliiden ndërmjet tyre. Jo vetëm që qytetarët mund të jenë më larg shërbimeve, por edhe kur arrijnë t'i përdorin ato, përballen me një proces më pak efikas dhe me një përvojë më pak të kënaqshme. Në

terma praktikë, kjo mund të nënkuptojë pritje më të gjata, më pak kohë për konsultim dhe një ndjesi më të ulët besimi ndaj sistemit.

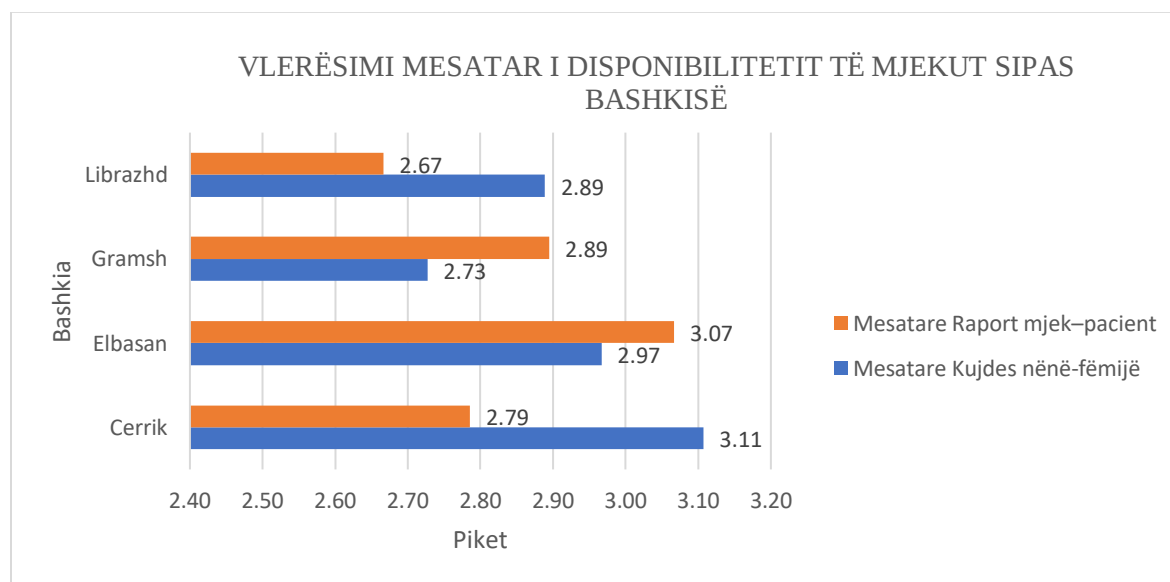
Nga një këndvështrim krahasues, vihet re se bashkitë më të urbanizuara si Elbasani përfitojnë nga një organizim më i mirë i shërbimeve dhe nga një disponueshmëri më e lartë e burimeve njerëzore, ndërsa bashkitë me karakter më rural përballen me sfida që lidhen si me infrastrukturën, ashtu edhe me kapacitetet organizative dhe profesionale.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se disponueshmëria e mjekut perceptohet si mesatare dhe lehtësia e marrjes së shërbimit si më problematike, duke krijuar një kombinim që ndikon drejtpërdrejt në cilësinë e përgjithshme të kujdesit shëndetësor. Kjo nënvizon se përmirësimi i sistemit nuk duhet të fokusohet vetëm në shtimin e burimeve, por edhe në mënyrën se si këto burime menaxhohen dhe përdoren në praktikë.

Në një perspektivë më të gjerë, këto gjetje theksojnë rëndësinë e ndërhyrjeve që synojnë përmirësimin e përvojës së qytetarëve në kontakt me shërbimet shëndetësore. Reduktimi i kohës së pritjes, thjeshtimi i procedurave, përmirësimi i komunikimit dhe rritja e cilësisë së marrëdhënies mjek–patient janë elementë kyç për rritjen e besimit dhe të kënaqësisë së qytetarëve.

Në fund, lehtësia e marrjes së shërbimit dhe disponueshmëria e mjekut nuk janë thjesht tregues teknikë, por elementë që përcaktojnë përvojën reale të qytetarëve me sistemin shëndetësor. Përmirësimi i këtyre dimensioneve është thelbësor për garantimin e një kujdesi shëndetësor më të barabartë, më efikas dhe më të orientuar drejt nevojave të komunitetit në të gjithë territorin e Qarkut Elbasan.

Figura 12: Vlerësimi mesatar i disponibilitetit të mjekut

Përpunuar nga autorët.

5.6.DISPONUESHMERIA E SHERBIMEVE SOCIALE

Shpërndarja e përgjigjeve në lidhje me disponueshmërinë e shërbimit social tregon se perceptimi i të anketuarve në katër bashkitë e Qarkut Elbasan është kryesisht i dobët deri mesatar. Në total, pjesa më e madhe e përgjigjeve përqendrohet në vlerësimet 2 (51 raste) dhe 3 (31 raste), që përfaqësojnë respektivisht një perceptim të dobët dhe mesatar. Në të kundërt, vlerësimet pozitive janë shumë të kufizuara, me vetëm 8 raste për nivelin 4 (i mirë) dhe 3 raste për nivelin 5 (shumë i mirë), çka tregon se shërbimet sociale nuk perceptohen si të zhvilluara apo lehtësisht të aksesueshme.

Në nivel bashkie, Elbasani dhe Cërriku paraqesin një shpërndarje të ngjashme, ku dominojnë vlerësimet 2 dhe 3, duke reflektuar një perceptim mesatar, por me prani të konsiderueshme të vlerësimeve të dobëta. Gramshi dhe Librazhdi shfaqin një përqendrim edhe më të lartë të përgjigjeve në nivelet e ulëta (1 dhe 2), duke sinjalizuar sfida më të theksuara në disponueshmërinë e shërbimeve sociale në këto bashki.

Gjithashtu, numri relativisht i lartë i përgjigjeve “Nuk e di / Nuk përgjigjem” (14 raste) dhe prania e përgjigjeve “Nuk e përdor” sugjerojnë se një pjesë e qytetarëve ose nuk janë të informuar për ekzistencën e këtyre shërbimeve, ose nuk kanë pasur kontakt të drejtpërdrejtë me to. Kjo mund të lidhet me mungesë informacioni, akses të kufizuar ose mbulim të pamjaftueshëm të shërbimeve sociale.

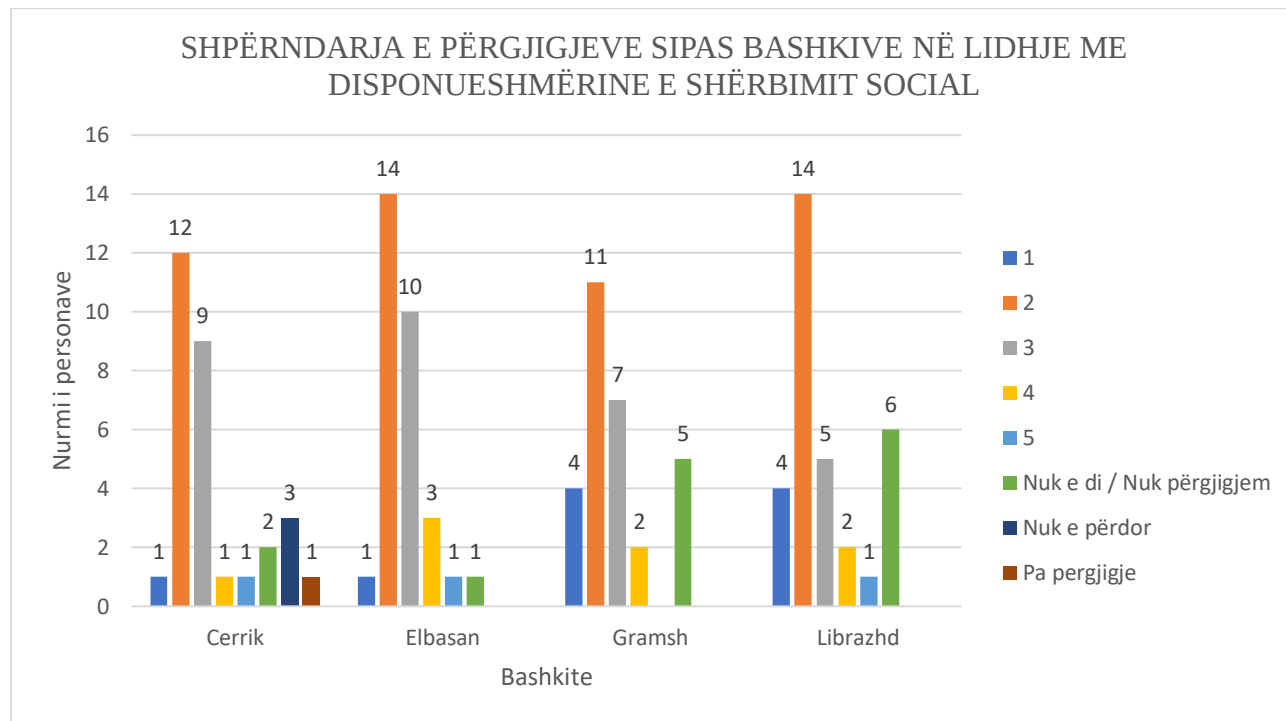
Në tërësi, këto të dhëna tregojnë se disponueshmëria e shërbimeve sociale perceptohet si e kufizuar, me dominim të vlerësimeve të ulëta dhe mesatare. Kjo nënvizon nevojën për përmirësimin e aksesit, rritjen e ndërgjegjësimit të qytetarëve dhe forcimin e kapaciteteve vendore për ofrimin e shërbimeve sociale, veçanërisht në bashkitë më periferike.

Tabela 7: Përgjigjet në lidhje me disponueshmërinë e Shërbimit Social

SHPËRNDARJA E PRGJIGJËVE SIPAS BASHKIVE NË LIDHJE ME DISPONUESHMËRINË E SHËRBIMIT SOCIAL							
Përgjigjet							
Bashkia	1	2	3	4	5	Nuk e di / Nuk përgjigjem	Nuk e përdor
Cerrik	1	12	9	1	1	2	3
Elbasan	1	14	10	3	1	1	
Gramsh	4	11	7	2		5	
Librazhd	4	14	5	2	1	6	
Totali	10	51	31	8	3	14	3

Përpunuar nga autorët.

Figura 13: Disponueshmëria e Shërbimit Social

Përpunuar nga autorët.

5.6.1 Disponueshmëria e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje

Perceptimi mbi disponueshmërinë e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje tregon një situatë të përzier, ku një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve janë të ndërgjegjshëm për ekzistencën e këtyre shërbimeve, por njëkohësisht mbeten boshllëqe të rëndësishme në informim dhe akses. Në total, 57 të anketuar deklarojnë se shërbimet janë të disponueshme (“po”), ndërsa 36 të anketuar shprehin se nuk janë (“jo”), dhe 23 raste raportojnë se nuk kanë informacion (“nuk e di”). Një numër i vogël preferojnë të mos përgjigjen, çka mund të lidhet me ndjeshmërinë e temës.

Kjo shpërndarje e përgjigjeve tregon një realitet kompleks, ku ekzistenca formale e shërbimeve nuk përkthehet gjithmonë në njohje të gjerë apo në akses real nga qytetarët. Ndërsa një pjesë e popullsisë ka dijeni për këto shërbime, një segment i konsiderueshëm ose nuk është i informuar, ose nuk i percepton ato si të disponueshme në praktikë. Kjo krijon një hendek ndërmjet ofertës së shërbimeve dhe perceptimit të tyre, i cili është kritik në rastet e dhunës në familje, ku informacioni dhe aksesueshmëria mund të ndikojnë drejtpërdrejt në sigurinë dhe mirëqenien e individëve.

Në një analizë më të thelluar, prania e një numri të konsiderueshëm përgjigjesh “jo” dhe “nuk e di” sugjeron se problemi nuk lidhet vetëm me mungesën e shërbimeve, por edhe me mënyrën se si ato komunikohen dhe integrohen në komunitet. Në shumë raste, shërbimet mund të ekzistojnë në nivel institucional, por të mos jenë të dukshme, të kuptueshme apo të aksesueshme për ata që kanë nevojë për to. Kjo është veçanërisht e rëndësishme në kontekstin e dhunës në familje, ku stigma sociale, mungesa e besimit dhe frika mund të pengojnë kërkimin e ndihmës.

Në nivel bashkie, dallimet janë të dukshme dhe reflektojnë shkallë të ndryshme të ndërgjegjësimit dhe të funksionimit të shërbimeve. Bashkia Cërrik paraqet perceptimin më pozitiv, ku shumica dërrmuese e të anketuarve (23 nga 30) deklarojnë se shërbimet mbështetëse janë të disponueshme. Ky rezultat sugjeron një nivel më të lartë ndërgjegjësimi, një komunikim më efektiv të shërbimeve ose një prani më të dukshme të tyre në komunitet.

Elbasani paraqet një situatë më të balancuar, me një shpërndarje më të gjerë të përgjigjeve ndërmjet “po”, “jo” dhe “nuk e di”. Kjo tregon se, ndonëse shërbimet ekzistojnë dhe janë të njohura për një pjesë të qytetarëve, përvoja dhe njohja e tyre nuk janë uniforme. Në një bashki më të madhe dhe më heterogjene si Elbasani, kjo mund të lidhet me dallime ndërmjet zonave urbane dhe periferike, si dhe me nivele të ndryshme informimi dhe aksesimi.

Në kontrast, Gramshi dhe Librazhdi shfaqin një përqendrim më të lartë të përgjigjeve negative (13 dhe 14 raste “jo”), si dhe një numër të konsiderueshëm të përgjigjeve “nuk e di”. Kjo tregon mungesë më të theksuar informacioni dhe/ose aksesit ndaj shërbimeve mbështetëse për viktimat e dhunës në familje në këto bashki. Në këto zona, sfidat mund të lidhen me shpërndarjen territoriale, kapacitetet më të kufizuara institucionale dhe nivelin më të ulët të ndërgjegjësimit publik.

Nga një këndvështrim më njerëzor, këto rezultate nënkuptojnë që individët që përballen me situata të dhunës në familje në disa zona mund të mos kenë informacion të mjaftueshëm për të kërkuar ndihmë, ose mund të mos e perceptojnë sistemin si të aksesueshëm dhe mbështetës. Kjo rrit rrezikun që rastet e dhunës të mbeten të pazbuluara ose të patrajtuara në kohë.

Një element i rëndësishëm është edhe prania e përgjigjeve “nuk e di”, të cilat tregojnë një boshllëk të qartë në komunikimin dhe ndërgjegjësimin publik. Në kontekstin e shërbimeve sociale, mungesa e informacionit është shpesh po aq problematike sa mungesa e vetë shërbimit, pasi kufizon mundësinë e qytetarëve për të përfituar nga mbështetja që ofrohet.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se, edhe pse shërbimet mbështetëse ekzistojnë dhe njihen nga një pjesë e popullsisë, perceptimi mbi disponueshmërinë e tyre mbetet i pabarabartë dhe i kufizuar, veçanërisht në bashkitë më periferike. Kjo situatë reflekton një kombinim faktorësh, duke përfshirë shpërndarjen territoriale, kapacitetet institucionale, nivelin e ndërgjegjësimit dhe barrierat sociale që lidhen me raportimin e dhunës.

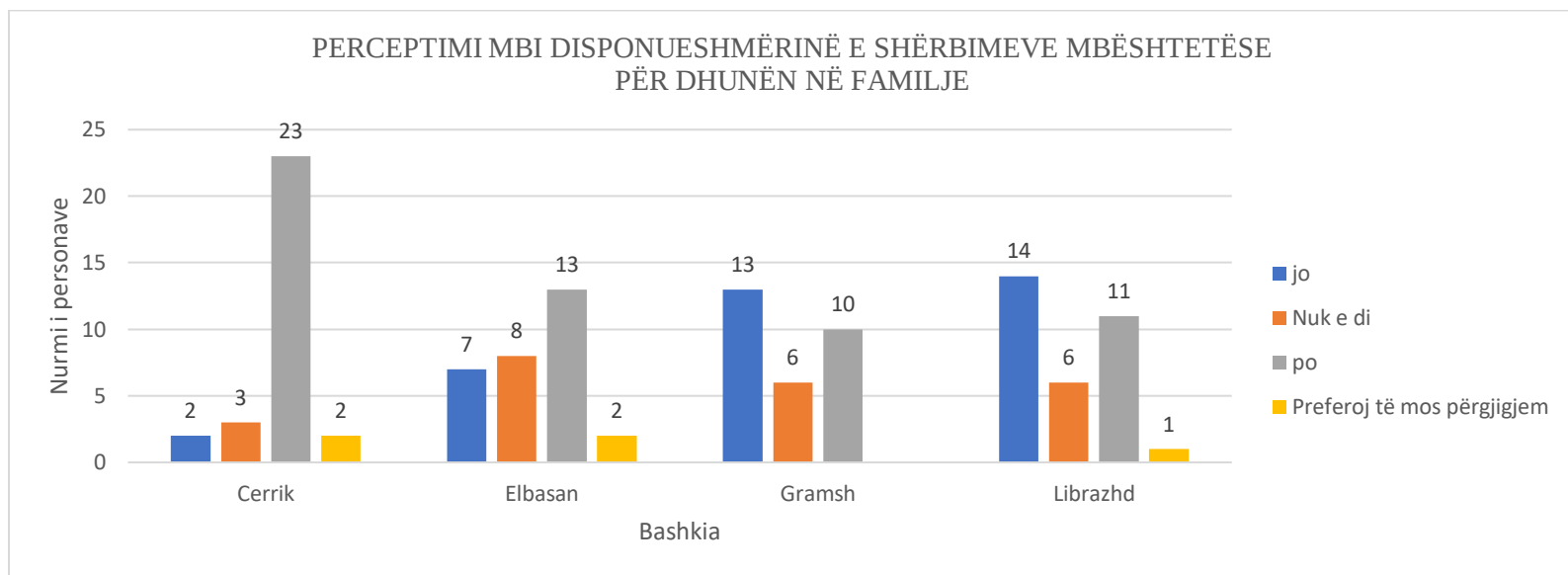
Në një perspektivë më të gjerë, këto gjetje nënvizojnë rëndësinë e forcimit të mekanizmave të informimit dhe të komunikimit publik, si dhe të rritjes së besimit të qytetarëve ndaj institucioneve. Përmirësimi i aksesit në këto shërbime nuk lidhet vetëm me shtimin e tyre, por edhe me mënyrën se si ato prezantohen, promovohen dhe bëhen të arritshme për komunitetin.

Në fund, disponueshmëria reale e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje duhet të matet jo vetëm me ekzistencën e tyre, por me aftësinë e qytetarëve për t'i njohur, për t'i besuar dhe për t'i përdorur ato në momentet kur kanë më shumë nevojë. Për këtë arsye, përmirësimi i këtij dimensionit është thelbësor për garantimin e mbrojtjes sociale dhe për ndërtimin e një mjedisi më të sigurt dhe më gjithëpërfshirës për të gjithë qytetarët.

Tabela 8: Disponueshmëria e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje

PERCEPTIMI MBI DISPONUESHMËRINË E SHËRBIMEVE MBËSHTETËSE PËR DHUNËN NË FAMILJE					
Përgjigjet					
Bashkia	Jo	Nuk e di	Po	Preferoj të mos përgjigjem	Totali
Cërrik	2	3	23	2	30
Elbasan	7	8	13	2	30
Gramsh	13	6	10		29
Librazhd	14	6	11	1	32
Totali	36	23	57	5	121

Figura 14: Perceptimi mbi disponueshmërinë e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje

Përpunuar nga autorët.

5.6.2 Aksesit në shërbime në rast të emergjencave familjare

Perceptimi mbi disponueshmërinë e shërbimeve mbështetëse për emergjencat paraqet një situatë të përzier në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Në total, 54 të anketuar deklarojnë se këto shërbime janë të disponueshme (“po”), ndërsa 35 të anketuar shprehen se nuk janë (“jo”). Një numër relativisht i lartë, 27 të anketuar, preferojnë të mos përgjigjen, ndërsa vetëm 5 raste raportojnë mungesë informacioni (“nuk e di”). Kjo shpërndarje tregon se ekziston një nivel i konsiderueshëm njohjeje për këto shërbime, por njëkohësisht edhe një shkallë e lartë pasigurie dhe rezervimi në perceptimin e tyre.

Në një analizë më të thelluar, prania e një përqindjeje të konsiderueshme të përgjigjeve “preferoj të mos përgjigjem” është veçanërisht domethënëse. Kjo mund të lidhet me disa faktorë, si mungesa e përvojës direkte me situata emergjente, pasiguria mbi funksionimin real të shërbimeve, apo edhe mungesa e besimit në efektivitetin e tyre. Në kontekstin e emergjencave familjare, ku reagimi i shpejtë dhe efikas është jetik, një perceptim i paqartë apo i pasigurt mund të ndikojë negativisht në gatishmërinë e qytetarëve për të kërkuar ndihmë.

Nga një këndvështrim funksional, aksesit në shërbimet e emergjencës nuk lidhet vetëm me ekzistencën e tyre, por me aftësinë e qytetarëve për t’i kontaktuar dhe për të marrë ndihmë në kohën e duhur. Për këtë arsye, perceptimi i qytetarëve për disponueshmërinë e këtyre shërbimeve është një tregues i rëndësishëm i efektivitetit të sistemit në nivel vendor.

Në nivel bashkie, dallimet janë të dukshme dhe ndihmojnë në identifikimin e zonave me performancë më të mirë dhe atyre me sfida më të mëdha. Bashkia Cërrik paraqet perceptimin më pozitiv, ku shumica e të anketuarve (19 nga 30) deklarojnë se shërbimet për emergjencat janë të disponueshme. Ky rezultat sugjeron një nivel më të lartë besimi dhe një perceptim më të qartë mbi funksionimin e këtyre shërbimeve, megjithëse prania e 5 rasteve që preferojnë të mos përgjigjen tregon se ende ekziston një nivel i caktuar pasigurie.

Bashkia Gramsh gjithashtu paraqet një vlerësim relativisht më pozitiv, me 14 raste “po”, por edhe një numër të konsiderueshëm përgjigjesh të rezervuara (7 raste). Kjo tregon se, edhe pse një pjesë e qytetarëve kanë një perceptim pozitiv, një segment tjetër mbetet i pasigurt ose i pavendosur, duke reflektuar mungesë informacioni të plotë ose përvoja të ndryshme me shërbimet.

Në kontrast, Bashkia Librazhd shfaq sfidat më të theksuara, ku shumica e të anketuarve (14 raste) deklarojnë se shërbimet nuk janë të disponueshme, ndërsa vetëm 10 raste përgjigjen pozitivisht. Ky rezultat është veçanërisht shqetësues, pasi sugjeron një nivel të ulët besimi dhe një perceptim të kufizuar mbi aftësinë e sistemit për të reaguar në situata emergjente. Në këto kushte, qytetarët mund të ndihen më të ekspozuar dhe më pak të mbrojtur në raste krize.

Edhe Bashkia Elbasan paraqet një shpërndarje më të balancuar, me përgjigje të ndara ndërmjet “po”, “jo” dhe “preferoj të mos përgjigjem”, çka sugjeron një perceptim më të paqartë dhe jo plotësisht të konsoliduar mbi disponueshmërinë e këtyre shërbimeve. Në një bashki më të madhe dhe më heterogjene, kjo mund të lidhet me dallime ndërmjet zonave urbane dhe periferike, si dhe me nivele të ndryshme informimi dhe përvoja të qytetarëve.

Nga një këndvështrim krahasues, vihet re se nuk ka një ndarje të thjeshtë ndërmjet bashkive urbane dhe rurale, por një kombinim faktorësh që ndikojnë në perceptimin e qytetarëve, duke përfshirë nivelin e informimit, përvojën personale, kapacitetet institucionale dhe efektivitetin e komunikimit publik.

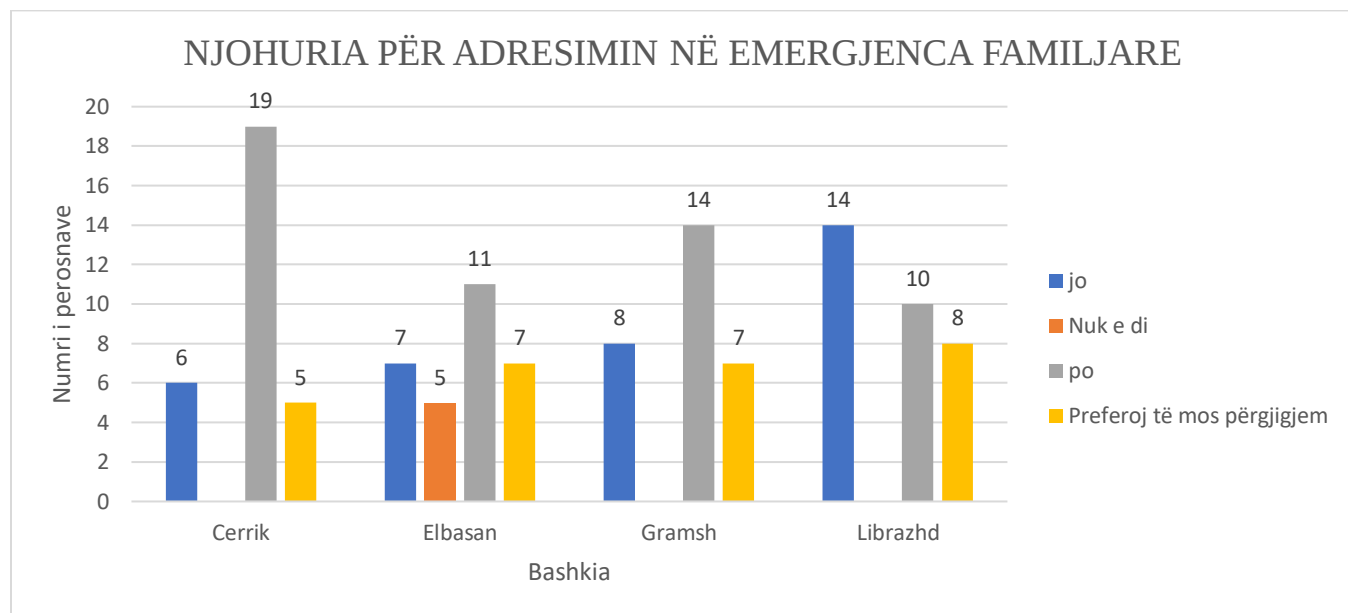
Në tërësi, këto rezultate tregojnë se, edhe pse një pjesë e konsiderueshme e qytetarëve perceptojnë ekzistencën e shërbimeve për emergjencat, disponueshmëria e tyre nuk shihet si e garantuar dhe mbetet e pabarabartë ndërmjet bashkive. Kjo situatë reflekton një kombinim të faktorëve strukturorë dhe perceptues, ku ekzistenca e shërbimeve nuk është gjithmonë e shoqëruar me besim dhe siguri nga ana e qytetarëve.

Në një perspektivë më të gjerë, kjo nënvizon rëndësinë e forcimit të kapaciteteve vendore për menaxhimin e emergjencave, jo vetëm në aspektin teknik dhe organizativ, por edhe në drejtim të komunikimit dhe ndërgjegjësimit publik. Qytetarët duhet të kenë informacion të qartë dhe të besueshëm mbi mënyrën e funksionimit të këtyre shërbimeve dhe mbi mënyrën se si mund t'i përdorin ato në situata emergjente.

Përmirësimi i këtij dimension i kërkon një qasje të integruar që përfshin rritjen e efikasitetit të shërbimeve, përmirësimin e koordinimit ndër-institucional dhe forcimin e besimit të qytetarëve në sistem. Vetëm në këtë mënyrë mund të garantohet që shërbimet e emergjencës të jenë jo vetëm të disponueshme në teori, por edhe efektive dhe të besueshme në praktikë.

Në fund, aksesin në shërbime në rast të emergjencave familjare është një nga treguesit më të rëndësishëm të sigurisë dhe mirëqenies së qytetarëve. Për këtë arsye, përmirësimi i këtij dimension i është thelbësor për ndërtimin e një sistemi më të qëndrueshëm, më të besueshëm dhe më të orientuar drejt nevojave reale të komunitetit.

Figura 15: Njohuritë mbi strukturat vendore për adresimin e emergjencave civile

Përpunuar nga autorët.

5.7.SIGURIA DHE QEVERISJA

Vlerësimi mesatar i sigurisë dhe qeverisjes tregon se ky dimension perceptohet përgjithësisht në nivele mesatare, me disa elementë që bien në kufirin e vlerësimit të dobët. Mesatarja totale është 2.83 për ndjenjën e sigurisë dhe 2.57 për perceptimin mbi kriminalitetin, çka sugjeron se qytetarët nuk ndihen plotësisht të sigurt dhe se niveli i kriminalitetit perceptohet si një shqetësim i moderuar. Kjo tregon një situatë ku siguria ekziston në një nivel bazë, por nuk arrin të krijojë një ndjenjë të plotë qetësie dhe besimi tek qytetarët.

Në një analizë më të thelluar, është e rëndësishme të theksohet se ndjenja e sigurisë dhe perceptimi mbi kriminalitetin nuk varen vetëm nga niveli real i incidenteve, por edhe nga faktorë të tillë si prania e institucioneve, dukshmëria e forcave të rendit, komunikimi publik dhe përvoja personale e qytetarëve. Një vlerësim në kufirin mesatar sugjeron se qytetarët nuk përjetojnë një mungesë të theksuar sigurie, por njëkohësisht nuk kanë një ndjenjë të fortë mbrojtjeje dhe stabiliteti.

Në nivel bashkie, dallimet në perceptim janë të dukshme dhe ndihmojnë në kuptimin e dinamikave lokale të sigurisë. Bashkia Elbasan paraqet vlerësimin më të lartë për ndjenjën e sigurisë (3.10) dhe një nivel mesatar për kriminalitetin (2.90), duke reflektuar një perceptim relativisht më pozitiv krahasuar me bashkitë e tjera. Ky rezultat mund të lidhet me përqendrimin më të madh të institucioneve, praninë më të lartë të strukturave të sigurisë dhe një reagim më të shpejtë ndaj problematikave.

Librazhdi dhe Gramshi paraqesin vlerësime mesatare për ndjenjën e sigurisë, duke treguar se qytetarët në këto bashki kanë një perceptim relativisht të qëndrueshëm, por jo plotësisht pozitiv. Në Librazhd, vihet re një vlerësim më i ulët për kriminalitetin (2.14), që sugjeron një perceptim më negativ në këtë aspekt. Kjo mund të lidhet me përvoja konkrete të qytetarëve, me nivelin e raportimit të rasteve apo me mungesën e një reagimi të dukshëm institucional.

Bashkia Cërrik paraqet vlerësime më të ulëta në të dy treguesit (2.57 për ndjenjën e sigurisë dhe 2.54 për kriminalitetin), duke reflektuar një ndjenjë më të kufizuar sigurie dhe një perceptim më problematik të situatës së kriminalitetit. Ky rezultat sugjeron se, në këtë bashki, qytetarët mund të ndihen më pak të mbrojtur ose më të ekspozuar ndaj rreziqeve, duke ndikuar drejtpërdrejt në cilësinë e jetës dhe në besimin ndaj institucioneve.

Nga një këndvështrim krahasues, vihet re se bashkitë nuk ndjekin një model të vetëm, por paraqesin profile të ndryshme të sigurisë dhe perceptimit mbi kriminalitetin. Kjo tregon se faktorë lokalë, si struktura sociale, niveli i urbanizimit, organizimi institucional dhe marrëdhënia me komunitetin, luajnë një rol të rëndësishëm në formësimin e këtyre perceptimeve.

Analiza e devijimit standard tregon një variabilitet mesatar të perceptimeve (rreth 1.1 në total), çka nënkupton se përvojat dhe perceptimet e qytetarëve ndryshojnë brenda të njëjtës bashki. Librazhdi shfaq variabilitetin më të lartë për ndjenjën e sigurisë (1.45), duke sugjeruar dallime të theksuara në përvojën e qytetarëve. Këto dallime mund të lidhen me kontraste ndërmjet zonave urbane dhe rurale, me faktorë socio-ekonomikë apo me nivele të ndryshme ekspozimi ndaj situatave të pasigurisë.

Në bashkitë e tjera, devijimet janë më të ulëta dhe tregojnë një perceptim më të qëndrueshëm, çka sugjeron se qytetarët kanë përvoja më të ngjashme në lidhje me sigurinë dhe kriminalitetin. Megjithatë, edhe në këto raste, një variabilitet i moderuar tregon se nuk ekziston një përvojë e unifikuar për të gjithë qytetarët.

Në një perspektivë më të gjerë, këto rezultate tregojnë se siguria dhe qeverisja nuk janë vetëm çështje të rendit publik, por edhe të besimit institucional dhe të ndjesisë së përfshirjes së qytetarëve. Një ndjenjë e ulët sigurie mund të ndikojë në mënyrën se si qytetarët përdorin hapësirat publike, në aktivitetin ekonomik dhe në nivelin e angazhimit në komunitet.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se siguria dhe qeverisja perceptohen në nivele mesatare, por me hapësirë për përmirësim, veçanërisht në drejtim të rritjes së ndjenjës së sigurisë dhe reduktimit të perceptimit mbi kriminalitetin. Kjo kërkon një qasje të integruar që përfshin jo vetëm forcimin e mekanizmave të sigurisë publike, por edhe përmirësimin e komunikimit me qytetarët dhe rritjen e transparencës institucionale.

Në këtë kontekst, rritja e pranisë dhe dukshmërisë së institucioneve të sigurisë, forcimi i bashkëpunimit ndërinstitutional dhe përfshirja më aktive e komunitetit në çështjet e sigurisë janë elementë kyç për përmirësimin e këtij dimension. Po ashtu, ndërtimi i një marrëdhënieje më të fortë besimi ndërmjet qytetarëve dhe institucioneve vendore është thelbësor për krijimin e një mjedisi më të sigurt dhe më të qëndrueshëm.

Në fund, siguria dhe qeverisja përbëjnë një nga shtyllat kryesore të cilësisë së jetës, pasi ndikojnë drejtpërdrejt në mirëqenien, stabilitetin dhe ndjesinë e përkatësisë së qytetarëve. Përmirësimi i këtij dimension është thelbësor për zhvillimin e qëndrueshëm dhe për forcimin e kohezionit social në të gjithë territorin e Qarkut Elbasan.

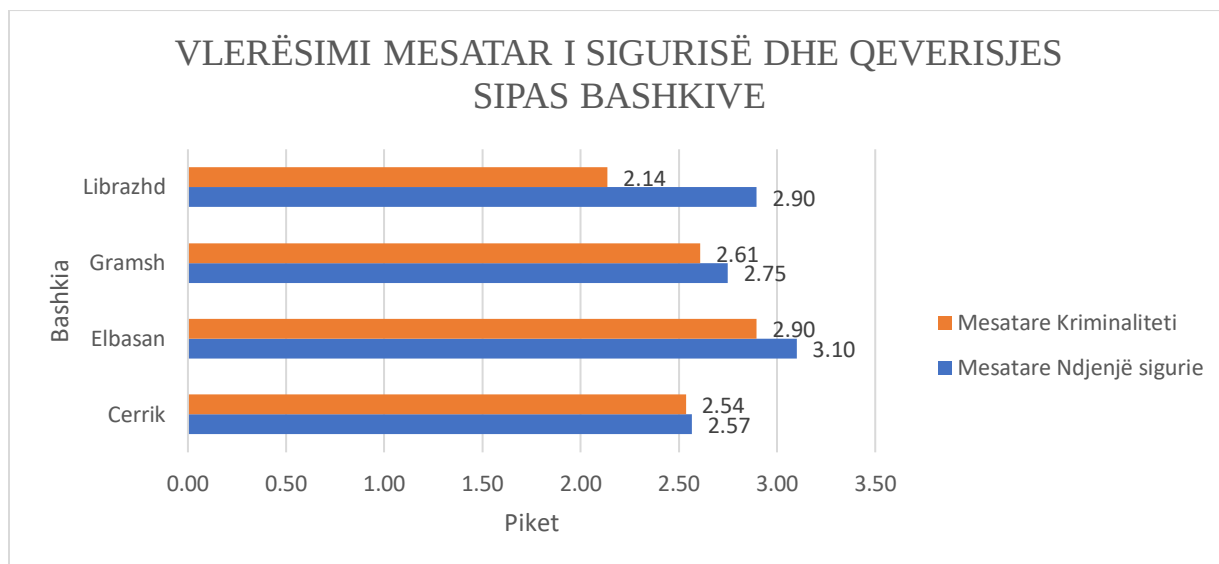
Tabela 9: Vlerësimi mbi sigurinë dhe qeverisjen

VLERESIMI MESATAR PËR SIGURINË DHE QEVERISJEN		
Bashkia	Mesatare Ndjenjë sigurie	Mesatare Kriminaliteti
Cerrik	2.57	2.54
Elbasan	3.10	2.90
Gramsh	2.75	2.61
Librazhd	2.90	2.14
Totali	2.83	2.57

Bashkia	Dev.Stand Ndjenjë sigurie	Dev.Stand Kriminaliteti
Cerrik	1.04	1.20
Elbasan	1.03	1.05
Gramsh	0.97	1.20
Librazhd	1.45	1.17
Totali	1.14	1.16

Përpunuar nga autorët.

Figura 16: Vlerësimi mesatar i sigurisë në komunitet dhe qeverisjes sipas bashkive

Përpunuar nga autorët.

5.8.CILËSIA E MJEDISIT DHE REZISTENCA KLIMATIKE

Vlerësimi mesatar i cilësisë së mjedisit dhe rezistencës klimatike tregon se ky dimension perceptohet përgjithësisht në nivele të dobëta deri mesatare në katër bashkitë e Qarkut Elbasan. Mesataret totale variojnë nga 2.34 për reagimin emergjent, që përfaqëson një vlerësim të dobët, deri në 3.07 për cilësinë e ajrit, që hyn në nivelin mesatar. Tregues të tjerë si ndotja e ujit (2.61), ndotja akustike (2.67) dhe gjelbërimi urban (2.50) mbeten kryesisht në kufirin ndërmjet vlerësimit të dobët dhe mesatar, duke sugjeruar se cilësia mjedisore dhe kapacitetet për përballimin e rreziqeve klimatike nuk perceptohen si të kënaqshme.

Në një analizë më të thelluar, këto rezultate tregojnë se dimensionin mjedisor nuk përjetohet si një nga pikat më të forta të zhvillimit vendor, por më tepër si një fushë ku përmirësimet janë të pjesshme dhe të pabarabarta. Ndërkohë që disa elementë, si cilësia e ajrit, arrijnë nivele relativisht më të mira, komponentë të tjerë që lidhen me menaxhimin aktiv të mjedisit dhe me reagimin ndaj emergjencave mbeten dukshëm më problematikë. Kjo krijon një profil të fragmentuar të cilësisë mjedisore, ku përmirësimet nuk janë të balancuara ndërmjet dimensioneve të ndryshme.

Në nivel bashkie, dallimet janë të qarta dhe reflektojnë ndikimin e faktorëve territorialë dhe të zhvillimit ekonomik. Elbasani dhe Cërriku paraqesin një performancë relativisht më të mirë në disa tregues, veçanërisht për ndotjen akustike dhe cilësinë e ajrit, të cilat arrijnë nivele mesatare. Kjo mund të lidhet me investime më të mëdha në infrastrukturë dhe me një menaxhim më të organizuar të hapësirave urbane, megjithëse sfidat mbeten të pranishme.

Gramshi shfaq një vlerësim më të lartë për cilësinë e ajrit (3.40), që hyn në kategorinë e vlerësimit të mirë, duke reflektuar ndikimin pozitiv të një mjedisi më pak të urbanizuar dhe me presion më të ulët industrial. Megjithatë, ky avantazh nuk shtrihet në dimensionet e tjera, pasi bashkia paraqet vlerësime më të ulëta për reagimin emergjent (2.09) dhe ndotjen akustike (2.23), duke treguar një profil të pabalancuar ku përfitimet natyrore nuk shoqërohen me kapacitete të mjaftueshme institucionale.

Librazhdi paraqet disa nga vlerësimet më të ulëta për reagimin emergjent (2.04) dhe ndotjen e ujit (2.34), duke sinjalizuar sfida më të theksuara në këtë bashki. Këto rezultate sugjerojnë se, pavarësisht potencialit natyror, ekzistojnë kufizime në menaxhimin e burimeve dhe në reagimin ndaj situatave problematike, të cilat ndikojnë në perceptimin e përgjithshëm të qytetarëve për cilësinë e mjedisit.

Nga pikëpamja sektoriale, reagimi emergjent rezulton si komponenti më problematik në të gjitha bashkitë, duke reflektuar kufizime në kapacitetet për menaxhimin e situatave të krizës dhe

rreziqeve klimatike. Ky tregues është veçanërisht i rëndësishëm, pasi lidhet drejtpërdrejt me aftësinë e institucioneve për të reaguar ndaj ngjarjeve të papritura, si përmytjet, zjarret apo fenomene të tjera ekstreme. Një vlerësim i ulët në këtë dimension sugjeron mungesë përgatitjeje, koordinimi apo burimesh për përballimin e këtyre sfidave.

Në kontrast, cilësia e ajrit perceptohet më pozitivisht, veçanërisht në bashkitë më pak të urbanizuara, ku presioni mbi mjedisin është më i ulët. Megjithatë, ky tregues nuk mjafton për të kompensuar dobësitë në dimensionet e tjera, si menaxhimi i ujërave, ndotja akustike apo gjelbërimi urban, të cilat ndikojnë drejtpërdrejt në cilësinë e jetës së përditshme të qytetarëve.

Treguesit e ndotjes së ujit dhe gjelbërimit urban, të cilët mbeten në nivele mesatare të ulëta, tregojnë për sfida në menaxhimin e burimeve natyrore dhe në planifikimin urban. Këto elemente janë të rëndësishme jo vetëm për mjedisin, por edhe për shëndetin dhe mirëqenien e qytetarëve, duke ndikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë në cilësinë e jetës.

Nga një këndvështrim krahasues, vihet re se bashkitë me më pak urbanizim përfitojnë nga kushte më të mira natyrore, por përballen me mungesë kapacitetesh për menaxhim dhe reagim, ndërsa bashkitë më të urbanizuara kanë struktura më të zhvilluara, por përballen me presione më të larta mjedisore. Kjo krijon një balancë të brishtë ndërmjet faktorëve natyrorë dhe atyre institucionalë.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se cilësia e mjedisit dhe rezistenca klimatike mbeten fusha me hapësirë të konsiderueshme për përmirësim, veçanërisht në drejtim të forcimit të kapaciteteve për reagim emergjent dhe për menaxhimin e ndotjes. Kjo kërkon një qasje më të integruar, ku politikat mjedisore lidhen ngushtë me planifikimin territorial, menaxhimin e burimeve dhe zhvillimin ekonomik.

Në një perspektivë më të gjerë, përmirësimi i këtij dimensionit është thelbësor për rritjen e qëndrueshmërisë afatgjatë të territorit dhe për përballimin e sfidave që lidhen me ndryshimet klimatike. Investimet në infrastrukturë mjedisore, përmirësimi i menaxhimit të riskut dhe rritja e ndërgjegjësimit publik janë elementë kyç për ndërtimin e një mjedisi më të shëndetshëm dhe më të sigurt.

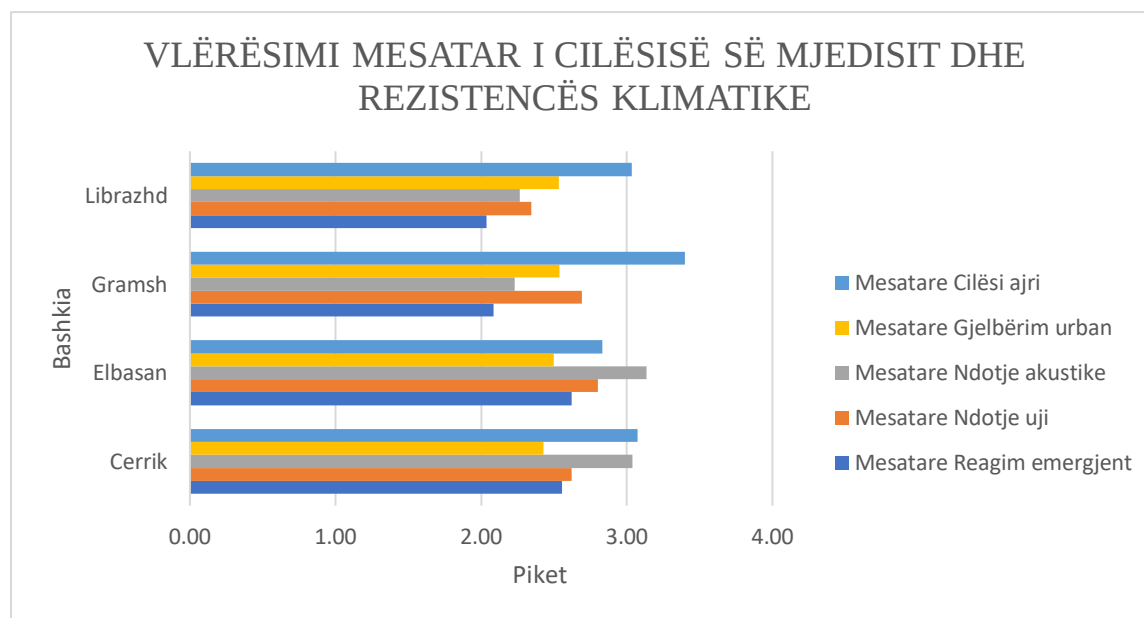
Në fund, cilësia e mjedisit dhe rezistenca klimatike nuk janë vetëm çështje teknike, por faktorë që ndikojnë drejtpërdrejt në jetën e përditshme të qytetarëve dhe në zhvillimin e qëndrueshëm të komuniteteve. Përmirësimi i këtij dimensionit është një kusht i domosdoshëm për rritjen e cilësisë së jetës dhe për ndërtimin e një të ardhmeje më të qëndrueshme për Qarkun Elbasan.

Tabela 10: Të dhënat e vlerësimit mesatar

VLËRËSIMI MESATAR I CILËSISË SË MJEDISIT DHE REZISTENCËS KLIMATIKE					
Bashkia	Mesatare Reagim emergjent	Mesatare Ndotje uji	Mesatare Ndotje akustike	Mesatare Gjellbërim urban	Mesatare Cilësi ajri
Cërrik	2.56	2.62	3.04	2.43	3.07
Elbasan	2.62	2.80	3.13	2.50	2.83
Gramsh	2.09	2.69	2.23	2.54	3.40
Librazhd	2.04	2.34	2.27	2.53	3.03
Totali	2.34	2.61	2.67	2.50	3.07

Përpunuar nga autorët.

Figura 17: Vlerësimi mesatar i cilësisë së mjedisit

Përpunuar nga autorët.

5.9.VLERËSIM PËRMBLEDHËS DHE PRIORITETE

Shpërndarja e përgjigjeve në lidhje me kënaqësinë me cilësinë e jetës në zonë tregon se perceptimi i qytetarëve është përgjithësisht mesatar, me një dominim të vlerësimeve në kategorinë 3 (mesatare). Në total, 45 nga 121 të anketuar kanë dhënë këtë vlerësim, ndërsa 32 të anketuar e vlerësojnë cilësinë e jetës si të dobët (2) dhe vetëm 22 të anketuar si të mirë (4). Vlerësimet shumë pozitive (5) janë të kufizuara (vetëm 5 raste), ndërsa 16 të anketuar e vlerësojnë cilësinë e jetës si

shumë të dobët (1). Kjo shpërndarje sugjeron se, megjithëse nuk dominojnë perceptimet shumë negative, niveli i kënaqësisë mbetet i moderuar dhe larg një vlerësimi pozitiv të qëndrueshëm.

Në një analizë më të thelluar, dominimi i vlerësimit “mesatar” tregon për një realitet ku qytetarët nuk përballen me mungesa ekstreme në të gjitha dimensionet e jetesës, por njëkohësisht nuk përjetojnë një nivel të lartë mirëqenieje. Ky është një tregues tipik i një zhvillimi të ndërmjetëm, ku shërbimet dhe infrastruktura ekzistojnë, por cilësia, shpërndarja dhe funksionimi i tyre nuk janë të mjaftueshme për të krijuar një përvojë plotësisht pozitive për qytetarët.

Prania e një numri të konsiderueshëm vlerësimesh të ulëta (32 raste për nivelin 2 dhe 16 raste për nivelin 1) është veçanërisht domethënëse, pasi tregon se një pjesë e qytetarëve përjetojnë vështirësi reale në jetën e përditshme. Këto perceptime negative lidhen shpesh me faktorë konkretë si aksesit në shërbime, mundësitë ekonomike, cilësia e infrastrukturës dhe efektiviteti i institucioneve vendore.

Nga ana tjetër, numri relativisht i ulët i vlerësimeve pozitive (22 raste për nivelin 4 dhe vetëm 5 raste për nivelin 5) sugjeron se përmirësimet që kanë ndodhur në disa fusha nuk janë ende të mjaftueshme për të krijuar një ndjenjë të gjerë kënaqësie dhe mirëqenieje. Kjo tregon një hendek ndërmjet pritshmërive të qytetarëve dhe realitetit që ata përjetojnë.

Në një perspektivë krahasuese me dimensionet e analizuara më parë, ky vlerësim përmbledhës reflekton një ndikim të ndërsjellë të faktorëve të ndryshëm. Dimensione si infrastruktura publike, aksesit në shërbime shëndetësore dhe sociale, cilësia e arsimit, siguria dhe reagimi institucional ndaj ankesave kontribuojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në këtë perceptim të përgjithshëm. Dobësitë e identifikuara në këto fusha reflektohen në nivelin e moderuar të kënaqësisë së qytetarëve.

Në veçanti, bashkitë më periferike priren të kenë perceptime më të ulëta për cilësinë e jetës, duke reflektuar sfida më të mëdha në aksesin ndaj shërbimeve dhe në mundësitë ekonomike. Kjo tregon se pabarazitë territoriale mbeten një faktor kyç që ndikon në mirëqenien e qytetarëve dhe në nivelin e kënaqësisë së tyre.

Në tërësi, këto rezultate tregojnë se cilësia e jetës në zonë perceptohet si mesatare, me prirje drejt vlerësimeve të ulëta, veçanërisht në bashkitë më periferike. Kjo reflekton ndikimin e faktorëve të tillë si infrastruktura, shërbimet publike, mundësitë ekonomike dhe aksesueshmëria, duke nënvizuar nevojën për ndërhyrje më të integruara për përmirësimin e mirëqenies së qytetarëve në nivel vendor.

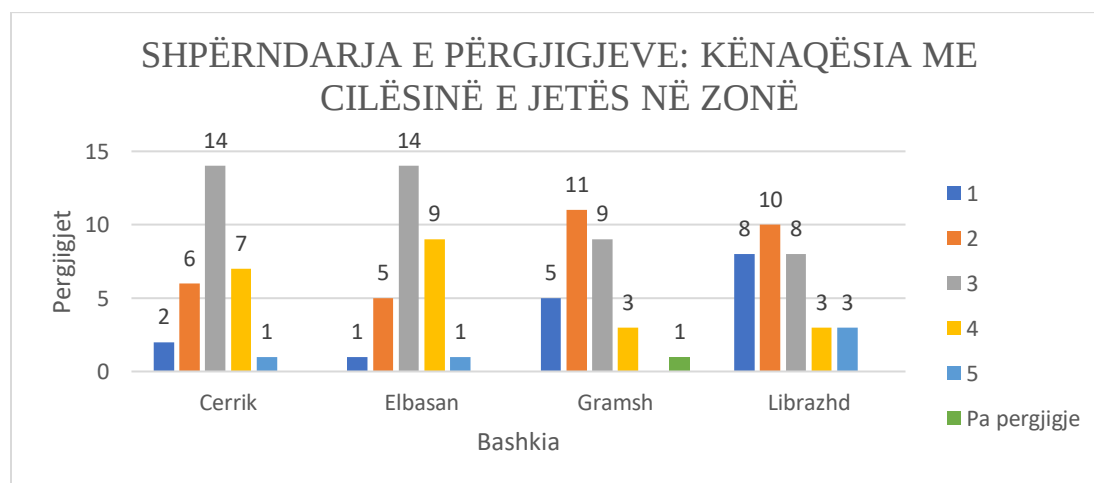
Në një analizë orientuese drejt politikave, këto gjetje sugjerojnë disa prioritete kryesore për ndërhyrje. Së pari, përmirësimi i aksesit dhe cilësisë së shërbimeve publike, veçanërisht në zonat

periferike, mbetet një domosdoshmëri për reduktimin e pabarazive territoriale. Së dyti, forcimi i kapaciteteve institucionale dhe rritja e efektivitetit në reagimin ndaj nevojave të qytetarëve është thelbësor për rritjen e besimit dhe përmirësimin e përvojës së tyre me shërbimet publike.

Njëkohësisht, investimet në infrastrukturë, në zhvillimin ekonomik lokal dhe në përmirësimin e kushteve mjedisore janë elementë kyç për rritjen e qëndrueshme të cilësisë së jetës. Këto ndërhyrje duhet të jenë të koordinuara dhe të bazuara në evidencë, duke marrë në konsideratë specifikat e çdo bashkie dhe nevojat konkrete të komuniteteve.

Në fund, ky vlerësim përmbledhës konfirmon se cilësia e jetës në këto bashki është në një nivel të kënaqshëm, por ende e brishtë dhe e pabarabartë, duke kërkuar ndërhyrje të targetuara në dimensionet që kanë ndikimin më të madh në mirëqenien e qytetarëve. Kjo e bën të domosdoshme një qasje strategjike dhe afatgjatë, e cila synon jo vetëm përmirësimin e treguesve individualë, por edhe rritjen e përgjithshme të cilësisë së jetës në mënyrë të balancuar dhe gjithëpërfshirëse.

Figura 18: Shpërndarja e përgjigjeve sipas bashkive

Përpunuar nga autorët.

5.9.1 Prioritetet për investime sipas bashkive

Analiza e prioriteteve për investime, bazuar në frekuencën e përmendjeve nga qytetarët, tregon se punësimi dhe zhvillimi ekonomik përbëjnë prioritetin kryesor në të gjitha bashkitë. Ky tregues ka numrin më të lartë të përmendjeve, veçanërisht në Cërrik (15) dhe Elbasan (13), duke reflektuar nevojën e theksuar për rritjen e mundësive ekonomike dhe krijimin e vendeve të punës. Kjo prirje sugjeron se, pavarësisht dallimeve territoriale, dimensionin ekonomik mbetet një faktor themelor që ndikon drejtpërdrejt në cilësinë e jetës dhe në perceptimin e mirëqenies së qytetarëve.

Në një analizë më të thelluar, rëndësia e punësimit lidhet jo vetëm me të ardhurat, por edhe me stabilitetin social, mundësitë për zhvillim individual dhe reduktimin e migrimit, veçanërisht në

zonat më periferike. Kjo e bën zhvillimin ekonomik një prioritet transversal, i cili ndikon edhe në dimensione të tjera si arsimi, shëndetësia dhe përfshirja sociale.

Në Bashkinë Cërrik, përveç punësimit, dalin në pah si prioritate kryesore edhe rrugët (15), menaxhimi i mbetjeve (9), si dhe transporti dhe interneti (nga 9 përmendje secila). Kjo tregon një kërkesë të fortë për përmirësimin e infrastrukturës fizike dhe të shërbimeve bazë që mbështesin aktivitetin ekonomik dhe jetën e përditshme. Gjithashtu, interesi për hapësirat e gjelbra (8) sugjeron një ndërgjegjësim në rritje për cilësinë e mjedisit dhe për rëndësinë e tij në mirëqenien e qytetarëve. Ky kombinim prioritetesh tregon një profil relativisht të balancuar ndërmjet zhvillimit ekonomik dhe përmirësimit të kushteve të jetesës.

Në Bashkinë Elbasan, përveç punësimit, prioritet mbeten rrugët (10), si dhe transporti dhe interneti (nga 9 përmendje). Kjo sugjeron një fokus të qartë në infrastrukturën që mbështet lëvizshmërinë, lidhshmërinë dhe digjitalizimin. Si një qendër urbane, Elbasani ka nevojë më të theksuara për optimizimin e rrjeteve të transportit dhe për përmirësimin e aksesit në shërbime digjitale, të cilat janë thelbësore për zhvillimin ekonomik dhe për funksionimin efikas të qytetit.

Në Bashkinë Gramsh, përveç punësimit (9), qytetarët theksojnë rëndësinë e menaxhimit të mbetjeve (8) dhe shëndetësisë (12), duke reflektuar nevojë më të lidhura me shërbimet bazë dhe mirëqenien sociale. Ndërkohë, rrugët (2) rezultojnë më pak të përmendura krahasuar me bashkitë e tjera, çka mund të sugjerojë ose një nivel relativisht më të pranueshëm të këtij shërbimi, ose një zhvendosje të fokusit drejt nevojave më emergjente si shëndetësia dhe shërbimet publike. Ky profil tregon një orientim më social të prioritetëve, ku cilësia e jetës lidhet ngushtë me aksesin në shërbime bazë.

Në Bashkinë Librazhd, prioriteti kryesor është qartësisht shëndetësia (23) dhe shërbimet sociale (14), duke treguar një fokus shumë të fortë në mbrojtjen sociale dhe në aksesin në shërbime publike. Gjithashtu, transporti dhe interneti (nga 11 përmendje secila) dhe uji (9) përbëjnë prioritate të rëndësishme për qytetarët. Ky kombinim sugjeron se qytetarët përballen me sfida më të theksuara në dimensionet bazë të jetesës dhe kërkojnë përmirësime në shërbimet që ndikojnë drejtpërdrejt në mirëqenien dhe sigurinë e tyre.

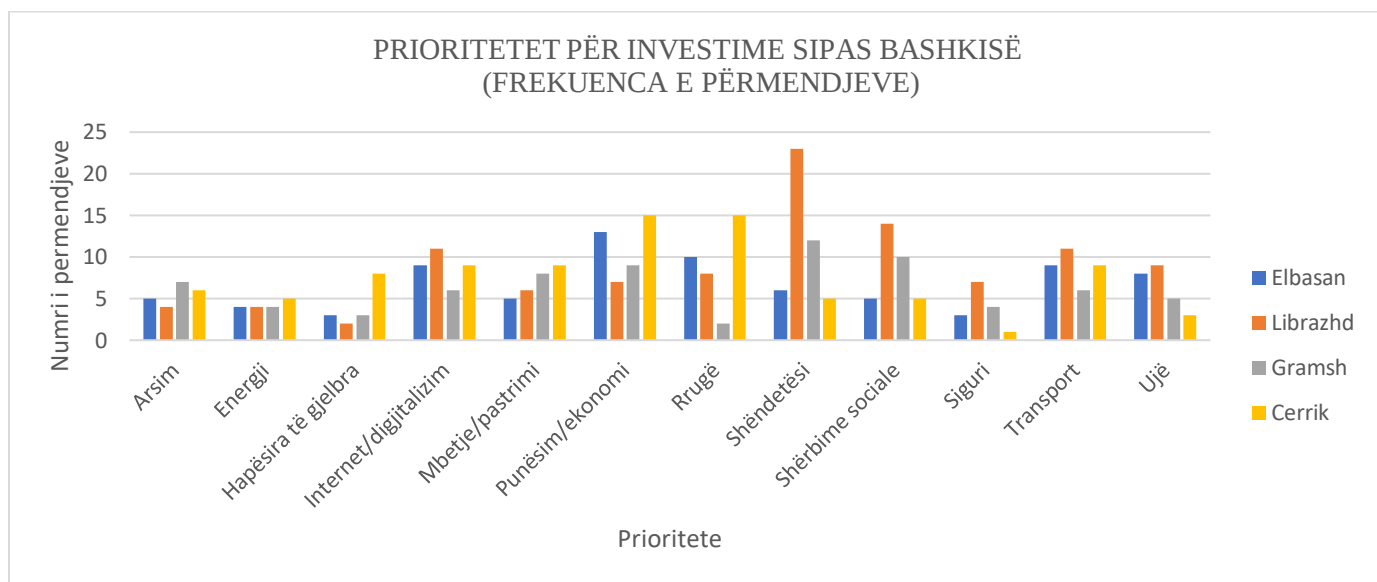
Nga një këndvështrim krahasues, vihet re një ndarje e qartë ndërmjet profileve të bashkive. Bashkitë më urbane, si Elbasani dhe në një masë Cërriku, theksojnë më shumë infrastrukturën dhe zhvillimin ekonomik, duke reflektuar nevojat e një ekonomie më dinamike dhe më të lidhur me tregjet. Në të kundërt, bashkitë më periferike, si Gramshi dhe Librazhdi, vendosin më shumë theks te shërbimet bazë, si shëndetësia, shërbimet sociale dhe menaxhimi i mbetjeve, duke reflektuar sfida më të theksuara në sigurimin e kushteve minimale të jetesës.

Kjo diferencë në prioritete tregon se qasja “një për të gjithë” nuk është e përshtatshme në planifikimin e investimeve publike. Përkundrazi, kërkohet një qasje e diferencuar dhe e ndjeshme ndaj kontekstit territorial, e cila merr në konsideratë specifikat ekonomike, sociale dhe gjeografike të çdo bashkie.

Në tërësi, rezultatet tregojnë se prioritetet për investime ndryshojnë sipas kontekstit territorial, duke reflektuar nivele të ndryshme zhvillimi dhe nevoja të ndryshme të qytetarëve. Kjo nënvizon nevojën për një planifikim strategjik dhe të integruar, i cili jo vetëm adreson nevojat aktuale, por edhe kontribuon në zhvillimin afatgjatë dhe të qëndrueshëm të territorit.

Në një perspektivë më të gjerë, këto gjetje sugjerojnë se investimet duhet të orientohen drejt fushave që kanë ndikimin më të madh në cilësinë e jetës, duke balancuar ndërmjet zhvillimit ekonomik, përmirësimit të shërbimeve publike dhe mbrojtjes sociale. Vetëm përmes një qasjeje të tillë mund të arrihet një zhvillim më i barabartë dhe më gjithëpërfshirës në të gjithë Qarkun Elbasan.

Figura 19: Prioritetet për investime sipas bashkive

Përpunuar nga autorët.

6. PËRMBLEDHJE

Analiza e të dhënave për të katër bashkitë e Qarkut Elbasan, e interpretuar në funksion të strukturës së peshimit të indeksit, tregon se cilësia e jetës karakterizohet nga një nivel përgjithësisht mesatar, por i ndikuar ndjeshëm nga dobësitë në dimensionet me peshën më të lartë. Kjo do të thotë se rezultati përfundimtar i indeksit nuk është thjesht një mesatare aritmetike, por reflekton në mënyrë më të theksuar performancën në fushat që kanë ndikimin më të madh në mirëqenien e qytetarëve.

Në një analizë më të thelluar, kjo logjikë e peshimit e bën indeksin një instrument më realist dhe më të ndjeshëm ndaj prioriteteve reale të zhvillimit. Duke qenë se dimensione të ndryshme nuk kanë të njëjtin ndikim në cilësinë e jetës, performanca e dobët në disa fusha kyçe ka efekt disproporcional në rezultatin final, duke e tërhequr atë drejt niveleve më të ulëta edhe nëse dimensione të tjera paraqiten në gjendje më të mirë.

Kategoritë me peshën më të lartë, Infrastruktura dhe Shërbimet Publike (20%) dhe Mundësitë Ekonomike (20%), rezultojnë ndër më problematiket sipas perceptimeve të qytetarëve. Vlerësimet e ulëta në transport, akses në shërbime, si dhe në mundësitë e punësimit dhe koston e jetesës, kanë një ndikim disproporcional në uljen e indeksit të përgjithshëm. Kjo tregon se kufizimet në këto fusha nuk janë vetëm problem sektorial, por ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në mirëqenien e përgjithshme dhe në perceptimin e cilësisë së jetës.

Kjo gjetje konfirmohet edhe nga analiza e prioriteteve të investimeve, ku qytetarët vendosin theks të fortë pikërisht në këto fusha. Përputhja ndërmjet peshës së indikatorëve dhe prioriteteve të shprehura nga qytetarët tregon një koherencë të rëndësishme ndërmjet modelit analitik dhe realitetit në terren. Kjo e bën indeksin një mjet të besueshëm për orientimin e politikave publike dhe për identifikimin e ndërhyrjeve me ndikim të lartë.

Kategoritë me peshë mesatare, si Kujdesi Shëndetësor dhe Shërbimet Sociale (15%) dhe Cilësia e Mjedisit (15%), paraqesin një performancë të ndërmjetme, kryesisht në nivel mesatar. Megjithatë, dobësitë në elementë specifikë si lehtësia e marrjes së shërbimit shëndetësor, orientimi ndaj shërbimeve sociale dhe reagimi emergjent ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme në këto dimensione, duke mos lejuar që ato të kontribuojnë në mënyrë të plotë në përmirësimin e indeksit.

Kjo tregon se edhe brenda dimensioneve që në dukje paraqiten më të qëndrueshme, ekzistojnë nën-komponentë kritikë që kufizojnë performancën e përgjithshme. Në këtë kuptim, përmirësimi i këtyre elementeve specifikë mund të ketë një efekt të rëndësishëm në rritjen e cilësisë së jetës, pa qenë domosdoshmërisht e nevojshme ndërhyrja në të gjithë dimensionin.

Ndërkohë, kategoritë me peshë më të ulët (10%), përfshirë Strehimin dhe Kushtet e Jetesës, Edukimin dhe Aftësitë, si dhe Sigurinë dhe Qeverisjen, paraqiten përgjithësisht në nivele mesatare, me disa elementë më pozitivë. Megjithatë, për shkak të peshës më të kufizuar në indeks, ndikimi i tyre në rezultatin përfundimtar është më i moderuar dhe nuk arrin të kompensojë dobësitë në dimensionet kryesore.

Nga një këndvështrim analitik, kjo nënkupton se përmirësimet në këto fusha, ndonëse të rëndësishme për mirëqenien e qytetarëve, nuk janë të mjaftueshme për të ndryshuar ndjeshëm rezultatin e përgjithshëm pa adresuar njëkohësisht dimensionet me peshë më të lartë. Kjo e thekson rëndësinë e prioritizimit strategjik të ndërhyrjeve.

Në tërësi, analiza e kombinuar e të dhënave dhe peshimit tregon se indeksi është i ndjeshëm kryesisht ndaj performancës në ekonomi dhe infrastrukturë, ndërsa përmirësimet në fusha të tjera, megjithëse të rëndësishme, kanë një ndikim më të kufizuar në rezultatin final. Kjo nënvizon se çdo ndërhyrje politike që synon rritjen e cilësisë së jetës duhet të fokusohet prioritarisht në këto dy dimensionet, duke i trajtuar ato si shtylla kryesore të zhvillimit vendor.

Një gjetje tjetër e rëndësishme është se variabiliteti i perceptimeve ndërmjet bashkive dhe brenda tyre mbetet i lartë, duke reflektuar pabarazi territoriale dhe diferenca në aksesin dhe cilësinë e shërbimeve. Kjo sugjeron se qasja ndaj zhvillimit vendor nuk duhet të jetë uniforme, por e diferencuar sipas kontekstit lokal, duke marrë në konsideratë specifikat ekonomike, sociale dhe gjeografike të çdo bashkie.

Në një perspektivë më të gjerë, këto rezultate theksojnë nevojën për një qasje të integruar të politikave publike, ku ndërhyrjet në infrastrukturë, ekonomi, shërbime sociale dhe mjedis të jenë të koordinuara dhe të orientuara drejt rezultateve konkrete. Vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet një përmirësim i qëndrueshëm dhe i balancuar i cilësisë së jetës.

Në përfundim, duke marrë në konsideratë strukturën e peshimit dhe rezultatet empirike, indeksi evidenton një situatë ku cilësia e jetës është në një nivel të kënaqshëm, por mbetet e brishtë dhe e pabarabartë, me nevojë për ndërhyrje të targetuara në dimensionet me ndikimin më të lartë. Kjo e bën indeksin një mjet të vlefshëm jo vetëm për analizë, por edhe për orientimin strategjik të politikave publike dhe për prioritizimin e investimeve në nivel vendor, në funksion të një zhvillimi më të qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës.

7. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

7.1 Konkluzione

Analiza e të dhënave për katër bashkitë e Qarkut Elbasan (Cërrik, Elbasan, Gramsh dhe Librazhd), e bazuar në një kombinim të të dhënave zyrtare dhe perceptimeve të qytetarëve, tregon se cilësia e jetës perceptohet përgjithësisht në nivel mesatar, por me prirje drejt vlerësimeve të ulëta në disa dimensione kyçe. Ky rezultat reflekton një realitet ku shërbimet bazë ekzistojnë dhe janë funksionale në një nivel minimal, por cilësia, aksesueshmëria dhe shpërndarja e tyre mbeten të pabarabarta dhe jo gjithmonë në përputhje me pritshmëritë e qytetarëve.

Në një analizë më të thelluar, ky nivel mesatar i cilësisë së jetës nuk duhet interpretuar si një gjendje e qëndrueshme apo e kënaqshme, por si një situatë e ndërmjetme, ku përmirësimet janë të pjesshme dhe shpesh të fragmentuara. Kjo do të thotë se, megjithëse nuk dominojnë problematika ekstreme në të gjitha dimensionet, mungesa e performancës së lartë në fusha kyçe kufizon ndjeshëm përmirësimin e përgjithshëm të mirëqenies.

Një nga gjetjet më të rëndësishme është se dimensionet me peshën më të lartë në indeks, infrastruktura dhe shërbimet publike (20%) dhe mundësitë ekonomike (20%), janë edhe ndër më problematikat, duke ushtruar një ndikim disproporcional në uljen e rezultatit të përgjithshëm. Problematikat në transport, rrugë, akses në shërbime bazë, si dhe mungesa e mundësive të punësimit dhe kostoja e jetesës janë identifikuar si sfida kryesore nga qytetarët. Këto dimensione përbëjnë shtyllat kryesore të mirëqenies dhe ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në jetën e përditshme, ndaj dobësitë në këto fusha reflektohen menjëherë në perceptimin e përgjithshëm të cilësisë së jetës.

Studimi evidenton gjithashtu pabarazi të theksuara territoriale, ku bashkitë më periferike si Gramshi dhe Librazhdi përballen me kufizime më të mëdha në aksesin në shërbime, ekonomi dhe infrastrukturë, krahasuar me Elbasanin dhe pjesërisht Cërrikun. Këto dallime nuk janë vetëm rezultat i kushteve gjeografike, por lidhen edhe me nivelin e zhvillimit ekonomik, kapacitetet institucionale dhe shpërndarjen e burimeve publike. Megjithatë, edhe në bashkitë me performancë relativisht më të mirë, vlerësimet mbeten kryesisht në nivel mesatar, duke treguar se përmirësimi i cilësisë së jetës është një sfidë e përgjithshme rajonale dhe jo vetëm një problem i zonave më të margjinalizuara.

Në dimensionet me peshë mesatare, si kujdesi shëndetësor dhe shërbimet sociale (15%) dhe cilësia e mjedisit (15%), rezultatet janë të ndërmjetme dhe reflektojnë një nivel funksionaliteti, por jo optimizimi. Aksesin fizik në shërbime shëndetësore është relativisht i pranueshëm për një pjesë të madhe të qytetarëve, por lehtësia e marrjes së shërbimit dhe cilësia e përvojës mbeten të kufizuara.

Shërbimet sociale dhe orientimi ndaj tyre rezultojnë veçanërisht problematike, duke reflektuar boshllëqe në informim, mbulim dhe ndërveprim me qytetarët, çka kufizon efektivitetin e tyre.

Dimensionet me peshë më të ulët (10%), si arsimi, strehimi, dhe siguria dhe qeverisja, paraqiten përgjithësisht në nivele mesatare, me disa elementë relativisht më pozitivë. Megjithatë, një nga pikat më të dobëta në këtë grup është reagueshmëria e bashkive ndaj ankesave dhe zgjidhja efektive e problemeve, e cila ndikon drejtpërdrejt në nivelin e besimit të qytetarëve dhe në marrëdhënien e tyre me institucionet. Kjo dobësi sugjeron se përmirësimi i qeverisjes vendore kërkon jo vetëm kapacitete teknike, por edhe një orientim më të fortë drejt shërbimit ndaj qytetarëve.

Në aspektin mjedisor, ndonëse disa tregues si cilësia e ajrit perceptohen më pozitivisht, rezistenca klimatike dhe reagimi emergjent mbeten të dobëta, duke sinjalizuar mungesë përgatitjeje dhe kapacitetesh për përballimin e rreziqeve të ardhshme. Kjo është veçanërisht e rëndësishme në kontekstin e ndryshimeve klimatike, ku aftësia për reagim dhe përshtatje bëhet një komponent kyç i zhvillimit të qëndrueshëm.

Një tjetër gjetje e rëndësishme është se perceptimet e qytetarëve janë shpesh të ndryshme jo vetëm ndërmjet bashkive, por edhe brenda tyre, duke reflektuar pabarazi të brendshme që lidhen me dallimet ndërmjet zonave urbane dhe rurale. Kjo tregon se sfidat e zhvillimit nuk janë uniforme dhe kërkojnë ndërhyrje të diferencuara që marrin në konsideratë specifikat lokale.

Në përgjithësi, studimi sugjeron se cilësia e jetës në këto bashki është në një nivel mesatar, por mbetet e ndjeshme ndaj dobësive në dimensionet kyçe dhe ndaj pabarazive territoriale. Përmirësimi i mëtejshëm kërkon një qasje të koordinuar dhe të bazuar në evidencë, e cila fokusohet në dimensionet me ndikimin më të madh dhe që adreson njëkohësisht dallimet ndërmjet zonave.

Në këtë kuadër, indeksi i ndërtuar në këtë studim shërben si një mjet i rëndësishëm analitik dhe strategjik, duke ofruar një pasqyrë të integruar të situatës dhe duke mundësuar identifikimin e prioritetëve për ndërhyrje. Ai krijon një bazë të qëndrueshme për hartimin e politikave publike dhe për orientimin e investimeve në mënyrë më efektive dhe më të targetuar..

7.2 Rekomandime

Bazuar në gjetjet e studimit, rekomandimet kryesore synojnë adresimin e dimensioneve që kanë ndikimin më të madh në cilësinë e jetës, si dhe reduktimin e pabarazive territoriale ndërmjet bashkive. Këto rekomandime janë të orientuara drejt përmirësimit të performancës së shërbimeve publike dhe rritjes së mirëqenies së qytetarëve në mënyrë të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse.

Fokus në dimensionet me peshën më të lartë të indeksit

Bashkitë duhet të prioritzojnë investimet në infrastrukturë dhe zhvillim ekonomik, duke qenë se këto fusha kanë ndikimin më të madh në përmirësimin e cilësisë së jetës. Kjo përfshin përmirësimin e transportit publik, rehabilitimin dhe mirëmbajtjen e rrugëve, si dhe rritjen e aksesit në shërbime bazë si uji, energjia dhe infrastruktura digjitale. Në të njëjtën kohë, duhet të zhvillohen politika aktive për nxitjen e punësimit, mbështetjen e sipërmarrjes lokale dhe krijimin e mundësive të reja ekonomike, veçanërisht për të rinjtë dhe grupet në nevojë.

Planifikim i diferencuar territorial

Politikat dhe investimet duhet të jenë të përshtatura sipas specifikave të çdo bashkie, duke marrë në konsideratë dallimet në strukturën territoriale, nivelin e urbanizimit dhe zhvillimin ekonomik. Në zonat periferike dhe rurale, ku aksesueshmëria në shërbime dhe mundësitë ekonomike janë më të kufizuara, kërkojnë ndërhyrje më të fokusuara në përmirësimin e lidhshmërisë, transportit dhe shërbimeve bazë. Një qasje e diferencuar ndihmon në reduktimin e pabarazive dhe në promovimin e një zhvillimi më të balancuar rajonal.

Forcimi i shërbimeve sociale dhe informimit të qytetarëve

Duhet të rritet aksesueshmëria dhe ndërgjegjësimi për shërbimet sociale, përmes fushatave informuese, komunikimit më aktiv me komunitetin dhe përmirësimit të mekanizmave të referimit. Shumë nga gjetjet tregojnë se një pjesë e qytetarëve nuk janë të informuar për ekzistencën e këtyre shërbimeve, çka kufizon përdorimin e tyre. Prandaj, është e rëndësishme që bashkitë të zhvillojnë strategji komunikimi dhe ndërveprimi me qytetarët, veçanërisht për grupet vulnerabël.

Përmirësimi i reagueshmërisë dhe llogaridhënies vendore

Bashkitë duhet të forcojnë mekanizmat e trajtimit të ankesave dhe të rrisin transparencën në vendimmarrje, në mënyrë që të përmirësohet besimi i qytetarëve dhe angazhimi i tyre. Kjo përfshin krijimin e sistemeve më efektive për ndjekjen e ankesave, sigurimin e përgjigjeve në kohë dhe publikimin e informacionit mbi veprimet e ndërmarra. Rritja e llogaridhënies kontribuon në përmirësimin e cilësisë së shërbimeve dhe në rritjen e pjesëmarrjes qytetare.

Investime në mjedis dhe rezistencë klimatike

Është e nevojshme të rritet vëmendja ndaj menaxhimit të ndotjes, zgjerimit të hapësirave të gjelbra dhe forcimit të kapaciteteve për reagim emergjent. Bashkitë duhet të integrojnë dimensionin klimatik në planifikimin e tyre, duke marrë masa për parandalimin dhe menaxhimin e rreziqeve natyrore. Investimet në këtë drejtim jo vetëm përmirësojnë cilësinë e jetës, por edhe rrisin qëndrueshmërinë afatgjatë të territorit.

Përmirësimi i aksesit në shërbime shëndetësore dhe cilësisë së tyre

Përveç aksesit fizik, duhet të synohet rritja e cilësisë dhe lehtësisë së marrjes së shërbimeve shëndetësore. Kjo mund të arrihet përmes rritjes së burimeve njerëzore, përmirësimit të

organizimit të shërbimeve dhe reduktimit të kohës së pritjes. Një sistem shëndetësor më funksional dhe më i aksesueshëm kontribuon drejtpërdrejt në mirëqenien e qytetarëve.

Integrimi i perspektivës gjinore dhe sociale në planifikim

Bashkitë duhet të sigurojnë që politikat dhe shërbimet të jenë gjithëpërfshirëse dhe të ndjeshme ndaj nevojave të grave dhe grupeve vulnerabël. Kjo përfshin identifikimin dhe adresimin e barrierave specifike në akses dhe përdorim të shërbimeve, si dhe promovimin e barazisë dhe përfshirjes sociale në të gjitha dimensionet e zhvillimit vendor.

Përdorimi i indeksit si mjet monitorimi dhe vendimmarrjeje

Indeksi i Infrastrukturës dhe Cilësisë së Jetës mund të përdoret si një instrument i rregullt monitorimi, për të ndjekur progresin ndër vite dhe për të vlerësuar efektivitetin e politikave dhe investimeve. Përdorimi i tij në mënyrë periodike mundëson identifikimin e tendencave, matjen e përmirësimeve dhe orientimin më të saktë të vendimmarrjes në nivel vendor.

BIBLOGRAFI:

- Council of Europe Development Bank. (2021). Social infrastructure in the Western Balkans.
- Eurofound. (2026). Quality of life in the Western Balkans and Türkiye in 2024.
- European Commission, Eurostat. (2017). *Quality of life: Facts and views*. Publications Office of the European Union.
- European Commission. (2023). Report on the quality of life in European cities, 2023.
- Lalić, M., et al. (2024). Quality of life as a limiting factor in the development of the region along the Great Bačka Canal, Serbia. *Sustainability*, 16(6), 2391.
- OECD & Joint Research Centre of the European Commission. (2008). *Handbook on constructing composite indicators: Methodology and user guide*. OECD Publishing.
- OECD. (2022). Multi-dimensional review of the Western Balkans. OECD Publishing.
- OECD. (2024). *How's life? 2024: Measuring well-being*. OECD Publishing.
- Satrović, E., & Šehić, E. (2016). Composite index for quality of life in municipalities in Federation of Bosnia and Herzegovina.
- Slijepčević, S., et al. (2024). The capacities and sustainability of Croatian cities in performing municipal services. *Sustainability*, 16(17), 7277.
- Stiglitz, J. E., Sen, A., & Fitoussi, J.-P. (2009). *Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*.
- UN-Habitat. (2016). *City prosperity initiative index*. UN-Habitat.
- Western Balkans Investment Framework. (2018). Investment in the Western Balkans.
- World Bank. (2022). *Albania water sector modernization*. World Bank.

SHTOJCA

PYETËSOR

Infrastruktura Publike & Cilësia e Jetës (Qarku Elbasan)

Ky pyetësor mbledh mendime dhe përvoja të banorëve mbi shërbimet publike, infrastrukturën dhe cilësinë e jetës. Përgjigjet janë anonime dhe përdoren vetëm për qëllime studimi.

(Opsionale: kërko pëlqim verbal.)

Shkalla 1–5 (për vlerësime): 1 - Shumë e dobët, 2 - E dobët, 3 - Mesatare, 4 - E mirë, 5 - Shumë e mirë

Opsione standarde: 0 = Nuk e di / Nuk përgjigjem, N/P = Nuk e përdor

A. Profil bazë

1. Bashkia: ☐ Elbasan ☐ Librazhd ☐ Gramsh ☐ Cërrik

2. Zona: ☐ Urbane ☐ Rurale

3. Moshë: ☐ 18–24 ☐ 25–34 ☐ 35–44 ☐ 45–54 ☐ 55–64 ☐ 65+

4. Gjinia: ☐ Grua ☐ Burrë ☐ Preferoj të mos përgjigjem

5. Arsimi: ☐ 9-vjeçar ☐ I mesëm ☐ Profesional ☐ Bachelor ☐ Master/PhD

Statusi familjar & përgjegjësi kujdesi (qasje gjinore)

6. A jeni kujdestar/e kryesor/e i/e dikujt në familje? (fëmijë, të moshuar, persona me aftësi të kufizuar)

☐ Po ☐ Jo ☐ Preferoj të mos përgjigjem

B. Infrastruktura dhe shërbimet publike

Rrugët

7. Vlerësoni gjendjen e rrugëve kryesore në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

Transporti publik

8. A e përdorni transportin publik të paktën 1 herë në javë? ☐ Po ☐ Jo ☐ 0

Nëse “Jo”, kaloni te B3.

9. Vlerësoni disponueshmërinë (stacion afër, linja/akses)

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

10. Vlerësoni sigurinë dhe përshtatshmërinë (për gra, fëmijë, të moshuar).

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

Uji i pijshëm

11. Në 7 ditët e fundit, sa ditë ka pasur ndërprerje?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

12. Vlerësoni cilësinë e ujit (shije/erë/pastërti)

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

Energjia elektrike

13. Vlerësoni besueshmërinë e energjisë elektrike

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

14. Në 4 javët e fundit, sa herë keni pasur ndërprerje?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

Menaxhimi i mbeturinave

15. Sa herë në javë mblidhen mbeturinat në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

16. A ka problem me mbetje të hedhura jashtë pikave/koshave?

☐ Shumë ☐ Mesatarisht ☐ Pak ☐ Aspak ☐ 0

Internet dhe shërbime digjitale

17. A keni akses në internet cilësor

☐ Po ☐ Jo ☐ 0

C. Strehimi dhe kushtet e jetesës

18. Sa e përballueshme është banesa për familjen tuaj (qira/kredi/shpenzime mirëmbajtjeje)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

19. Si e vlerësoni cilësinë e banesës (lagështirë/izolim/siguri)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

20. A mendoni se banesa është e mbipopulluar?

☐ Po ☐ Jo ☐ Ndonjëherë ☐ 0

D. Mundësitë ekonomike (perceptimi)

21. Sa të mira janë mundësitë për të gjetur punë në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

22. Si e vlerësoni të ardhurat e familjes suaj kundrejt kostos së jetesës?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

23. Sa e përhapur mendoni se është puna informale (pa kontratë)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

E. Edukimi dhe aftësitë

24. Sa i lehtë është aksesimi në shkollë (distancë/transport/kushte)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

25. Si e vlerësoni cilësinë e shkollave publike në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

F. Kujdesi shëndetësor

26. Sa minuta larg është qendra shëndetësore/mjeku i familjes më i afërt?

☐ 0–15 min ☐ 16–30 ☐ 31–60 ☐ >60 ☐ 0

27. Sa e lehtë është të aksesoni kujdesin parësor (orare, pritje, shërbim)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

G. Disponueshmëria e mjekut

28. Si e vlerësoni kujdesin për nënat dhe fëmijët (këshillim, vaksinim, ndjekje)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

29. Si e vlerësoni raportin mjek–pacient (kohë e mjaftueshme, komunikim)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

H. Disponueshmëria e shërbimeve sociale

30. Sa të disponueshme janë shërbimet sociale (të moshuar, aftësi të kufizuar, familje në nevojë, dhunë në familje)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

31. A dini ku të drejtoheni për shërbime sociale kur keni nevojë?

☐ Po ☐ Jo ☐ Pjesërisht ☐ 0

I. Disponueshmëria e shërbimeve mbështetëse për dhunën në familje

32. A ka në bashki/zonë shërbime mbështetëse për dhunë në familje (informacion, referim, këshillim)?

☐ Po ☐ Jo ☐ Nuk e di ☐ Preferoj të mos përgjigjem

33. A dini ku të drejtoheni në rast emergjence/krize familjare?

☐ Po ☐ Jo ☐ Pjesërisht ☐ Preferoj të mos përgjigjem

J. Siguria dhe qeverisja

34. Sa e vlerësoni sigurinë që ndiheni gjatë ditës dhe natës në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

35. Sa problem mendoni se është kriminaliteti/incidentet në komunitet?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

K. Disponueshmëria e reagimit të bashkisë

36. Sa reaguese është bashkia ndaj problemeve (ankesa/kërkesa/shërbime)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

37. Në 12 muajt e fundit, a keni raportuar ndonjë problem në bashki? ☐ Po ☐ Jo ☐ 0

38. Nëse Po: sa i kënaqur/ë jeni me përgjigjen?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

L. Cilësia e mjedisit dhe rezistenca klimatike

39. Si e vlerësoni cilësinë e ajrit në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

40. Sa problematike është ndotja e ujit (lumenj/kanale/ujëra të zeza)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

41. Sa të mjaftueshme janë hapësirat e gjelbra/rekreative?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem N/P – ☐ Nuk e përdor

42. Sa problematike është zhurma (trafik/aktivitet biznesesh)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

43. Sa e përgatitur mendoni se është zona për përmbytje/zjarre/rrëshqitje (parandalim, pastrim, reagim)?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

M. Vlerësim përmbledhës dhe prioritet

44. Në përgjithësi, sa të kënaqur jeni me cilësinë e jetës në zonën tuaj?

1 – ☐ 2 – ☐ 3 – ☐ 4 – ☐ 5 – ☐

0 – ☐ Nuk e di / Nuk përgjigjem

45. Zgjidhni 3 prioritetet kryesore për investim/përmirësim:

☐ Rrugë ☐ Transport ☐ Ujë ☐ Energji ☐ Mbetje/pastrimi ☐ Internet/digjitalizim

☐ Shëndetësi ☐ Shërbime sociale ☐ Siguri ☐ Arsimit ☐ Hapësira të gjelbra

☐ Punësim/ekonomi

46. Një sugjerim konkret për bashkinë: _____

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Indeksi i infrastrukturës publike dhe cilësisë së jetës
për bashkitë e rajonit të Elbasanit [burim elektronik].

- Elbasan : Universiteti i Elbasanit “Aleksandër Xhuvani”,
2026

... f. ; ... cm.

ISBN 9789928491404

1.Punë publike   2.Administrimi publik

3.Mirëqënia publike   4.Elbasan

351(496.542)